

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zasužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XL. št. 16 (11.739)

Trst, petek, 20. januarja 1984

Kljub hladni prhi Gromikovega posega v Stockholmu Mostu dialoga med blokoma niso še dokončno porušili

Genscher in Andreotti upata v obnovo dunajskih pogajanj

Italijanski zunanji minister Andreotti na srečanju z Andrejem Gromikom

STOCKHOLM — Toliko pričakovani namig tako z Zahoda kot z Vzhoda je končno prišel kljub hladni prhi, ki je predvčeršnjim z Gromikovim posegom na stockholmski konferenci stresla udeležence. »Med Združenimi

državami Amerike in Sovjetsko zvezo niso porušili vseh mostov«, še vedno ostaja zasilni pontonski most, ki so ga v naglici postavili prav v Stockholmu, ki ne zagotavlja še trdnosti medsebojnih vezi, a jih tudi

ne prekinja. Postal je sredstvo za obojestranski premislek pred sklepno odločitvijo. Drugače tudi ne moremo oceniti predvčeršnjega peturnega pogovora med Shultzem in Gromikom, ki je zaradi svoje dolžine delno o-milil temačne napovedi po Gromiko-vem ostrem govoru.

Odnosi med supersilama ostajajo napeti, kot je lahko včeraj med srečanjem z Gromikom ugotovil tudi italijanski zunanji minister Andreotti. Kljub temu pa se vseeno nekaj pre-mika, širj se občutek, ki ga potrjuje tudi zahodnonemški minister Gen-scher, da vse ni izgubljeno, da nismo z glavami ob zid, da vesilili kljub težavam ugotavljata, da je dialog manjše zlo kot nerazumevanje.

Andreotti je, kot kaže, v to prepri-čan. Zaveda se dobro, da spravljeni Reaganov in Shultzev ton še ne pre-pričuje sovjetskih voditeljev, ki se niso še otrsli ogorčenosti ob politiki sile Reaganove administracije. Ho-čejo še preveriti ameriško razpoložli-vost, upravičeno se bojijo, da sedanje ameriško opirjanje narekujejo samo volilni interesi, ne pa resnična želja po detantu. Vsekakor pa nočejo pre-pustiti vse iniciative Washingtonu.

Kot trdi Genscher so pripravljeni vrniti se na Dunaj in nadaljevati pogajanja o konvencionalnem orožju. V to je prepričan tudi Andreotti, ki obenem ugotavlja, da je sicer Sovjet-ska zveza nasprotna prisotnosti več-nacionalnih sil v Bejrutu, a si vse-kakor želi zadovoljivo rešitev in je kot kaže pripravljena priznati večjo vlogo mirovnim silam OZN na liba-nonski šahovnici, seveda v dogovoru z vsemi prizadetimi.

Andreottijeve izjave po srečanju z Gromikom potrjujejo tudi prepričanje, da se je Sovjetska zveza vkopala le ob vprašanju ameriških jedrskih ra-ket, o vsem drugem pa bi lahko dose-gli kompromis.

Plamenčku upanja pa je včeraj dodala netiva izjava kanadskega zu-nanjega ministra Maceachena, ki je navedel, da mu je Gromiko ponudil srečanje med kanadskim premierom Trudeaujem in sovjetskim voditeljem Andropovom. Trudeau bo namreč ko-nec januarja in prve dni februarja obiskal razne države vzhodne Evrope. Varšavski pakt se zanima za Tru-deaujevo pobudo o konferenci petih jedrskih sil, a verjetno upa na še kaj drugega.

Kaznovane neupravičene podražitve

BEOGRAD — Vse cene, ki so jih povečali po nezakoniti poti in po sprejetju sklepa o zamrzitvi cen, je treba takoj vrniti na prejšnjo raven, je včeraj poudarilo predsedstvo Gospo-darske zbornice Jugoslavije.

Zahtevalo je tudi, da proti vsem, ki so izigrali sklep ZIS, sprožijo naj-ostrejšje ukrepe vse do zamenjave z odgovornih položajev. Že običajno prakso, da kršijo predpise, je tre-ba po mnenju članov predsedstva v prihodnje odločno preprečevati, saj je takšno obnašanje povsem v na-sprotju s politiko gospodarske stabi-lizacije. Sklep o zamrzitvi cen, je poudarilo predsedstvo, je treba spoštovati, saj z njegovim kršenjem po-samezni deli gospodarstva prihajajo v še bolj neenakopraven položaj pa tudi zato, ker najnovejše podražitve ogrožajo življenjsko raven delovnih ljudi in občanov.

Poslovilni obiski veleposlanika Calamie

BEOGRAD — Predsednik predse-dstva SFRJ Mika Špiljak je včeraj sprejel na poslovilni obisk izrednega in pooblaščenega veleposlanika italijan-ske republike v Jugoslaviji Pietra Ca-lamio, ki bo kmalu končal dolžnost v Jugoslaviji. Mika Špiljak se je z go-stom zadržal v prijateljskem razgo-voru.

Confindustria otežuje pogajanja z napadom na draginjsko doklado

RIM — Določena umerjenost, ki so jo vnesle v sin-dikalne vrste predsinočne obljube ministra za delo De Michelisa glede pravičnejše davčne politike, brzdjanja nadzorovanih cen in tarif za javne storitve ter pra-vičnih stanarin in glede spodbud za investicije in zapo-slovanje, se je sinoči razblinila ob ponovnem napadu Confindustrie na draginjsko doklado, oziroma na realne prejemke delovnih ljudi.

De Michelis je bil namreč pristal, da se pogajanja o tem najbolj spornem in kočljivem vprašanju vodijo le na koncu tristranskih pogovorov med vlado, sindi-kati in delodajalci, ko bo doseženo soglasje o splošnem okviru ukrepov za zajezitev inflacije in ozdravitev go-spodarstva. Zato je tudi obljubil, da vlada sicer še ne bo uvedla davka na velika premoženja in na finančne rente, pač pa vsaj zaostri boj proti davčnim utajam in pravičnejše obdavčila neodvisne delavce, s čimer naj bi pridobila 4.500 milijard lir.

Minister za delo se je tudi obvezal, da bo postavil pod nadzorstvo cene 28 vrst blaga in javne tarife, da ne bodo narasle letos bolj kot za 10 odstotkov, kar naj bi veljalo tudi za stanarine. Zaposlovanje naj bi pa po-spešili z investicijami ob nižjih obrestih, z nujnimi po-budami na Jugu in s posegi v kriznih bazenih.

Ti njegovi predlogi so bili včeraj predmet proučitve v najožjem sindikalnem vodstvu. Lama in Del Turco (CGIL), Carniti in Marini (CISL) in Benvenuto (UIL) so bili po dveurni razpravi sicer sila zadržani, a so v bistvu menili, da je podlaga za resna, pa čeprav težka pogajanja, zadostna. V tem ozračju so se tudi pribli-ževale možnosti za bližnje poenotenje sindikalnih kom-ponent glede morebitnih žrtv, ki naj bi jih pri tri-kotnih pogajanjih sprejeli pri brzdanju rasti plač, ozi-roma pri draginjski dokladi.

Toda že jutranji pogovori s Confindustrio so ponovno zaostrili položaj. Združenje zasebnih industrijcev je nam-reč takoj postavilo v ospredje, poleg zahteve o znižanju bančnih obresti, draginjsko doklado: vnaprej naj bi določili kar za 2 leti maksimalno število novih točk, brez vsakega doplačila, če bi inflacija naraščala hitreje. Podpredsednik Mandelli je jasno priznal, da gre v bi-stvu za razpolovljenje draginjske doklade. Enako zahte-vo je postavil tudi Confapi (mali industriji) na večer-nem srečanju z De Michelisom.

Pogajanja se bodo torej nadaljevala v zaostrenem vzdušju v ponedeljek pri ločenih mizah, proti koncu pri-hodnjega tedna pa bo minister skušal spraviti sindikate in delodajalce za skupno mizo za zaključni del pogovorov.

Enotna delegacija pri vladnem komisarju

TRST — V okviru pobud za pospe-šitev postopka za odobritev global-nega zaščitnega zakona se je enotna slovenska delegacija včeraj dopoldne

srečala s prefektom Mariom Marro-sujem.

Enotna delegacija je vladnega ko-misarja opozorila na nujnost pospe-šitve parlamentarnega postopka in na zahtevo manjšine, da se sooča z vlado glede napovedanega vladnega zakonskega predloga.

Vladni komisar Marrosu je bil na-zadnje seznanjen z željo, da bi bila enotna delegacija čimprej sprejeta pri ministru za deželna vprašanja Romiti in predsedniku ministrskega sveta Craxiju, katerima je enotna delega-cija že posredovala dokument s svo-jimi pogledi na vsebino globalnega zaščitnega zakona.

V razgovoru je enotna delegacija nadalje opozorila prefekta na vpra-šanje ozemeljske razsežnosti zaščite in še zlasti na vprašanje videmske po-krajine.

V enotni delegaciji, ki se je sesta-la z vladnim komisarjem, so bili Fer-ruccio Clavora za Kulturna društva Slavocev videmske pokrajine, Sto-jan Spetič za KPI, Bogo Samsa za SKGZ, Branko Pahor za PSI, Rafko Dolhar za SSK in Sergij Pahor za SSO.

□ LJUBLJANA — V Ljubljani se je mudil član direktije CK KPI Renzo Giannotti, ki je članom komisije pred-sedstva CK ZKS za mednarodno sode-lovanje in drugim govoril o stališčih KPI do vprašanj razorožitve

(dd)

Francesco Moser svetovni rekorder

CIUDAD MEXICO — Francesco Moser je včeraj v Ciudad Mexicu po-tolkel svetovni rekord v enourni vož-nji, katerega je pred dvanaajstimi le-ti postavil belgijski as Eddy Merckx. Vest je prišla povsem nepričakovano, saj bi se na tej razdalji Moser moral pomeriti šele čez nekaj dni. Očitno pa se je odlično počutil in je že včeraj poskusil srečo.

NA 10. STRANI

V komisiji odobreno postopno zmanjševanje preventivnega zapora

RIM — Kljub zamudam se v ita-lijanskih političnih krogih vedno bolj utrjuje prepričanje, da je treba čim-prej spremeniti sodne zakonske norme, ki škodijo pravnemu ugledu Italije v svetu. Včeraj so tako odobrili v pr-stojni komisiji zakonski osnutek, ki zmanjšuje skoraj za polovico trajanje preventivnega zapora. Izjemne zaka-nodaje v boju proti terorizmu ta osnu-tek še ne odpravlja, a je na dobri po-ti. Po novem bo lahko osumljenec v preventivnem zaporu »le« pet let, in ga lahko podaljšajo za eno leto, od sedaj pa je lahko kdo v zaporu presedel kar 10 let in osm mesecev, ne da bi mu sodili.

Danes pa bo vlada razpravljala o strožjih kaznih za ugrabitelje in za razpečevalce mamil. Po vsem sodeč ne bo prevladalo načelo kazenske »u-ravnilovke«, le povečali bodo sedanje zaporne kazni.

Danes stavka delavcev Ternija proti načrtu IRI

Delavci železarne Terni bodo danes dopoldne štiri ure stavkali in demonstrirali po mestu proti načrtu IRI, ki predvideva postopno likvidacijo škedenjskega obrata. Problem železarne, kot tudi tovarn CMI in VM, ki ju hoče Finmeccanica spojiti, bo sicer odjeknil na pogajanjih z vlado in zavodom IRI v okviru posebne mešane delovne skupi-ne, ki jih je minister Darida že pred časom obljubil. Sedaj kaže, da se nekaj v tej smeri le pre-mika: predsednik deželne od-bora Comelli se bo prihodnje sredo sešel s predsednikom IRI Prodiem in se z njim domenil prav o tem, kdaj naj se delovna skupina zbere in kako.

NA 4. IN 5. STRANI

Zaskrbljenost na Proseku in v Devinščini

Zaskrbljenost na Proseku in v De-vinščini je vedno večja: vsa zagoto-vila odgovornih organov, češ da so bi-li sprejeti vsi potrebni varnostni ukre-pi, da bi uporaba razstreliva pri gra-dnji nove prometnice ne povzročala škode na poslopih omenjenega obmo-čja, so bila očitno neutemeljena. S strani številnih občanov je v zadnjem času slišati vse več pritožb, da jim eksplozije min povzročajo škodo.

Poleg formalnih protestov je Kme-čka zveza priredila že dva javna se-stanka na Proseku, na katerih so pred-vsem poudarili, da je treba sprejeti vse potrebne ukrepe, da bi te vsako-dnevne eksplozije ne povzročile nobe-ne škode. Na sestankih je bila tudi nakazana možnost, da bi se prizadeti poslužili pravne poti za zaščito las-tnih interesov.

NA 4. STRANI

V RIMU
PREDSTAVITEV
SARAJEVSKIH ZOI

NA 10. STRANI

Obsojen direktor Corriere della sera

RIM — Kazensko sodišče je direktorja milanskega dnevnika Corriere della Sera Alberta Cavallaria obsojilo na pet mesecev zapora, ker ga je spoznalo za krivega hudega obrekovanja socialistične stranke; PSI je na procesu predstavljajal njen tajnik Bettino Craxi.

Po dvehurnem posvetovanju je sodni zbor Cavallariju priznal splošne olajševalne okolnosti, časnikarja, avtorja spornega članka, pa obsodil na vnaprejšnje izplačilo odškodnine v znesku 100 milijonov lir; dokončni znesek bo določilo civilno sodišče.

Mojsov pri Palmeju

STOCKHOLM — Švedski premier Olof Palme je sprejel jugoslovanskega sekretarja za zunanje zadeve Lazara Mojsova, ki vodi jugoslovansko delegacijo na konferenci o ukrepih za krepitev zaupanja, varnosti in o razorožitvi v Evropi. Izmenjala sta mnenja o vprašanjih, ki zadevajo stockholmsko konferenco in poudarila nujnost največjih prizadevanj, da bi se uspešno končala s sprejetjem ukrepov, ki bi pripeljali do popuščanja sedanje napetosti v svetu. Palme in Mojsov sta se pogovarjala tudi o dvostranskih stikih in prihodnjem sodelovanju med Švedsko in SFRJ.

Jugoslovanska proizvodnja raste

BEOGRAD — Industrijska proizvodnja v Jugoslaviji se je lani v primerjavi z letom 1982 povečala za 1,3 odstotka. Največjo rast proizvodnje je zabeležila makedonska industrija — 4,3 odstotka. Sledijo Slovenija s 3,7, BiH s 3, Črna gora z 2,6 in Srbija z 0,9 odstotka. Industrijska proizvodnja na Hrvaškem je bila manjša za 1,7 odstotka, na območju ožje Srbije se je povečala za 0,7 odstotka, v Vojvodini za 1,8 in na Kosovu za 2,5 odstotka.

Decembra lani se je proizvodnja povečala za 1 odstotek, od tega največ v Črni gori — za 6,2, Makedoniji 5,7 in Sloveniji za 3,8 odstotka. Gledano po večjih dejavnosti se je leta 1983 najbolj povečala predelava premoga — 23,9 odstotka. (dd)

Avstrijski kancler Sinowatz o odnosih s SFRJ in do slovenske manjšine

LJUBLJANA — Jugoslovansko - avstrijski odnosi so brez dvoma dobri, čeprav bi jih zagotovo lahko še izboljšali. To je pred obiskom v Jugoslaviji izjavil v intervjuju za jugoslovansko radiotelevizijo avstrijski zvezni kancler Fred Sinowatz.

»Če si ogledamo vaše obiske v tujini, lahko opazimo izredno naravnost na sosesčino. Obiskali ste Madžarsko, bili v ZR Nemčiji, prihodnji teden prihajate v Beograd. Je to zgolj izraz kontinuitete ali zasledujete nove pobude?«

»Najprej je to izraz kontinuitete avstrijske zunanje politike. Kajti vselej smo tako sodili — in pri tem smo dosegli tudi precej uspeha. In drugič to v skladu s mojim osebnim prepričanjem. Prepričan sem, da je potrebno zlasti s sosedi vzdrževati dobre odnose in da je to aktiven prispevek k politiki miru, če imate dobre odnose najprej pri sebi doma in potem s sosedom.«

»Neutrálne in zunajblokovske neuvrščene države so bistveno pripomogle k zasnovanju in ohranjanju procesa KVSE. Zdaj smo prispeli do najnižje točke popuščanja napetosti. Smo skupaj

dovolj močni, ga lahko spet obnovimo?«

»Reči moram, da je to, kar smo dosegli — in dobro ste rekli neutrálne in neuvrščene dežele so tukaj vselej tesno sodelovale — treba visoko spoštovati. To kar se je zgodilo v Helsinkih pa tudi v Madridu, je vendar izjemno. Prepričan sem, da predstavlja Stockholm za nas veliko nalogo.«

»Mi imamo dobre izkušnje s posebnimi sporazumi, ki uravnavajo maloobmejno sodelovanje, na primer z Italijo. Zakaj to ni mogoče — v duhu Helsinkov in v obojestransko korist tudi z Avstrijo?«

»Ker imamo v Avstriji drugačno ustavno-pravno osnovo, ki jo moramo preučiti. Toda tudi o tem smo se pripravljali pogovarjati in iskati pota — pri nas so pač drugačne razmere.«

»Če dovolite še zadnje vprašanje: postavljam ga tukaj ne zato, ker bi bilo najmanj pomembno, marveč, ker dobro zaokrožuje najin pogovor. Iztočnica: manjšine kot most razumevanja in dobrososedstva. Kaj bo podvzela vaša vlada, katere nove pobude, da bi, denimo, preprečila, da neka

stranka, kot na Koroškem, izumi in uresniči novi šolski sistem, sistem geta. Ali bo nova vlada naposled podvzela kaj za uvedbo dvojezičnih otroških vrtcev.«

»Lahko vas opomnim, da sem se nemudoma potem ko sem postal zvezni kancler, sestal s koroškimi Slovenci, pogovarjali smo se med drugim tudi o otroških vrtcih. Koroškim Slovincem sem dal nekaj predlogov. S temi stiki bomo nadaljevali in si z vsemi sredstvi prizadevali pomagati. Sploh ni nobeno vprašanje. Kot Gradiščanec poznam zelo dobro položaj gradiščanskih Hrvatov, z mnogimi sem se sprijateljal. Tudi z njimi želim čimprej spodbuditi dialog. Kar zadeva politiko do manjšin sploh ne more biti dileme, zelo ponosni smo na naše manjšine. Storiteli želimo vse, kar je mogoče, vendar je potrebno biti pri tem potrpežljiv, iznajdljiv in dobro poznati regionalne posebnosti. V načelu pa bom storil vse, kar je le mogoče, da bi manjšinam nudili občutek, da v Avstriji niso samo enakopravne, marveč da lahko računajo z več — z naklonjenostjo Avstrije.« (dd)

Privit davčni vijak tudi za neodvisne delavce?

RIM — Po obljubah, ki jih je dal predčerašnjim minister za delo De Michelis sindikatom glede uvajanja večje davčne pravičnosti, naj bi ukrepi zadevali predvsem odpravo pavšalov in knjigovodskih olajšav za nekatere privilegirane kategorije, kar je včeraj potrdil tudi finančni minister Visentini. Gre predvsem za mala podjetja, obrtnike, trgovce in svobodne poklice.

Zdi se torej, da bodo ukinili pravico do poenostavljenega knjigovodstva za podjetja s prometom do 780 milijonov letno, ki onemogoča pravo nadzorstvo. Na preprihu so tudi občutne in največkrat neupravičene olajšave, oziroma »popusti«, ki jih davkarija sedaj priznava neodvisnim

delavcem. Tako na primer umetniki in profesionisti z manj kot 18 milijonov letnih honorarjev uživajo popust od 30 do 20 odstotkov davčne osnove.

Obrtna gostinska in prevozna podjetja ter menze uživajo, če zaslužijo manj kot 18 milijonov, popust do 35 odstotkov, tako kot trgovci na drobno in krošnjari. Trgovskim zastopnikom in posrednikom pa priznavajo celo 60-odstotni popust. Posebno poglavje predstavljajo »družinska podjetja«, ki razdeljujejo dohodek med vse člane in tako seveda plačujejo občutno nižje davke. Vsem tem bi morali, po obljubah vlade, stopiti na prste, da bi vseh davkov ne plačevali samo delavci.

V japonskem premogovniku ob življenje 83 rudarjev

TOKIO — Ena najhujših nesreč v zgodovini japonskega rudarstva, ki se je pripetila v premogovniku v kraju Omuta na južnem japonskem otoku, je povzročila smrt 83 oseb, 13 pa je bilo ranjenih. Minister za industrijo in trgovino je poslal na kraj nesreče komisijo, ki naj pripravi gradivo o vzrokih nesreče in o odgovornostih družbe, ki je lastnica premogovnika.

Kakor pišejo časniki in kot je poročala državna televizija, je bil rudnik v Omuti zaradi varnostnih avtomatizmov, ki so jih vgradili, med najbolj varnimi v državi.

Policija in reševalne skupine so povedale, da po prvih eksplozijah in izbruhu ognja nekateri mehanizmi niso delovali. Če bi po eksploziji vse alarmne naprave v redu delovale, bi nesrečo ali docela preprečili ali pa ji dali manjši obseg. Trdijo tudi, da je bila reševalna skupina sestavljena samo iz 23 članov.

MARIJ ČUK

Goriško srečanje malih odrov pred zaključkom

Nenavadna postavitev Kralja Ojdipa

GORICA, NOVA GORICA — Sredina večerna predstava v nekem prostoru novogoriške osnovne šole »Kozara« je bila posebno doživetje. Ne toliko zaradi tega, ker so nastopili člani teatra Romov iz Skopja, ampak predvsem zaradi zares nenavadne postavitve Sofoklejevga Kralja Ojdipa. Dogajanje je namreč postavljeno v zatemnjen prostor, sredi katerega je blato, na katerem se premikajo igralci, ki s točno določenim ritmom, s ponavljajočimi se gibi odigravajo Ojdipovo tragedijo. Skratka, predstava gradi prav na tem ritmiziranem ogrođu, ki ga »pretresa« grško-makedonski melos, tako da lahko govorimo tudi o izredni odrski poeziji.

Ob vsem tem seveda ne moremo mimo tega, da ne bi omenili gostovanja »Piccolo teatra« iz

Gorice. Gostovanje je sodilo v sklop sodelovanja med obema mestoma in je še enkrat potrdilo pravilnost teh stikov, ki obe središči lahko samo bogatijo. Skupino »Piccolo teatro« sestavljajo sami amaterji, ki zmerejo največ eno predstavo na leto. Kljub amaterizmu, pa je sredina predstava Alice v deželi čudežev v mali dvorani novogoriškega Kulturnega doma pokazala na bogato koreografijo in razkošne kostume, odvijala se je po shemi kakaga musicala, kaj več kot radožive igre pa ni mogla posredovati. Gre torej za predstavo na solidni amaterski ravni in kot tako jo je treba tudi sprejemati.

S sinočnjim gostovanjem Mestnega gledališča ljubljanskega v Kulturnem domu, se je goriško

srečanje malih odrov za Gorico zaključilo. Pokazalo se je, da je ta festival za mesto še kako potreben, da Gorica polnopravno zaživi tudi na gledališkem področju. Konec srečanj pa bo seveda jutri, ko bodo v Novi Gorici podeljevali tradicionalna priznanja festivala — bronaste vrtnice. Še pred tem pa moramo opozoriti na obe današnji predstavi, popoldansko in večerno. Mladinsko gledališče iz Ljubljane bo ob 17. uri v solkanski dvorani uprizorilo »Jaz nisem jaz«, ob 20. uri pa bo v velikih dvorani novogoriškega doma predstava beograjskega študentskega centra »Tren 2«. Za obe predstavi pravijo, da bosta med vrhunci letošnje gledališčne prireditve obeh Goric.

MARIJ ČUK

Gospodarsko pismo iz Slovenije

Enostranska denarna politika

presežek. To dejstvo je priganjalo snovalce denarne politike in same poslovne banke, da so deviznim varčevalcem ponujali čedalje več ugodnosti, s čimer so hoteli privabiti čim več deviz naših zdomcev v domače banke. Takšno hotenje ni naključno, saj nekateri trdijo, da imajo jugoslovanski delavci, ki delajo na tujem v tujih bankah shranjenih kar za okoli 20 milijard dolarjev deviz. Zaradi teh ugodnosti pri deviznem varčevanju in pa zaradi velike inflacije v Jugoslaviji (zaslužki, pretopljeni v devize, so mnogo manj izgubljali realno vrednost, kot pa če so ostali v dinarjih), se je varčevanje deviz močno razširilo tudi med samimi Jugoslavlani. Zacvetel je črni trg, na katerem so bile devize za desetino ali dve dražje kot po uradnem tečaju in zdaj nekateri ocenjujejo, da je samo tretjina deviz, varčevanih v jugoslovanskih bankah, last zdomcev, vse ostalo pa so devize dinarskega porekla.

Takšne značilnosti deviznega varčevanja so povzročile precej nevšečnosti. Ker je tečajna vrednost dinarja začela v zadnjih dveh letih močno padati, so morale banke pokriti strohovitno velike tečajne razlike, kajti dinarska protivrednost deviz na deviznih računih se je v slabem letu in

pol povečala kar za še enkrat. To je postalo hudo težko breme za že tako nelikvidne banke. Potrošnja se je zaradi tega nekako umetno povečevala, kar pa je v oporeki z dejstvom, da je treba to potrošnjo zmanjševati. Državlani so sami postali nekakšne menjalnice (zlasti v turistični sezoni), zato se je začel dotok deviz v menjalnice zmanjševati. Narodno-gospodarsko gledano je to škodljivo, kajti z zasebnimi devizami država ne more tako svobodno ravnati kot s tistimi, ki so dobljene preko menjalnic. Najslabše pa je bilo to, da sta se v državi kar naenkrat pojavili dve valutni kot zakonito plačilno sredstvo: na eni strani dinar, na drugi pa tuj denar (devize). Vrsto izdelkov so namreč začeli prodajati samo za devize, pri čemer so ponujali najrazličnejše ugodnosti, kar je povzročilo, da je postajal dinar manjvredno plačilno sredstvo.

Vendar pa je bilo poleg nevšečnosti tudi precej koristi. Devize, ki jih je dobivalo na ta način gospodarstvo, so bile najcenejše. Devizni prihranki so nekakšna tiha državna devizna rezerva. Bančni odkup deviz je marsikatero poslovno banko reševal pred najhujšimi deviznimi likvidnostnimi težavami. Dobrih strani je najbrž še več, toda zvezna vlada je pre-

pričana, da je seštevek nevšečnosti daljši od seštevka pozitivnih učinkov, zato je začela od konca leta 1982 polagoma slabšati pogoje za devizno varčevanje (omejitev izvoza deviz v tujino, slabšanje pogojev za nakupovanje z devizami, manjšanje možnosti za dobivanje dinarskih posojil na podlagi deviz, omejevanje črnega deviznega trga...). Zadnji takšen ukrep je ukinitev deviznih obresti, pri čemer velja ta ukrep tudi za nazaj, saj so postale neveljavne celo tiste pogodbe med državljani in bankami, s katerimi so se banke še pred tem ukrepom zavezale, da bodo poravnale devizne obresti.

Gospodarska politika trdi, da skuša na ta način omejiti škodljivo pretapljanje dinarjev v devize (škodljivo zato, ker je to za državo veliko finančno breme), da pa bo zdomcem omogočila izkoriščanje vseh ugodnosti, ki so jih imeli že doslej pri deviznem varčevanju, kajti te, zdomske devize imajo trdno, realno podlago, one, dinarske devize, pa seveda ne. Res veljajo za zdomce še naprej enake ugodnosti kot prej (zaostri so se le nekateri predpisi okoli vnosa deviz v državo, saj morajo — naj bi — zdomci, ki se za stalno vrnejo domov, vse devize iz tujih bank prenesli v do-

mače najkasneje v treh mesecih), drugi pa so te ugodnosti izgubili, kar je povzročilo precej nejevolje med lastniki deviz. V dveh letih so se zato devizne vloge zmanjšale za milijardo dolarjev.

Prav gotovo pa se bodo še zmanjševale. Če je namen gospodarske politike, da se devizne vloge zmanjšujejo, potem s temi ukrepi dosega zastavljene cilje. Lahko pa sklepamo, da bodo Jugoslavlani še naprej varčevali v devizah, le da te devize ne bodo nosili v banke, ampak jih hranili doma. Če bo tako, potem bodo ukrepi dosegli napačne učinke. Še zlasti, če se bodo začeli tega posluževati zdomci in se bodo potem začela zmanjševati nakazila zdomcev v domovino. Glede na to, da imajo zdomci v tujini okrog 20 milijard dolarjev deviz (ocena), je to velikega pomena. Zato tem zadnjim ukrepom manjkajo dodatni: gospodarska politika bi morala spodbuditi produktivno obračanje denarja, zlasti tujega. Morala bi omogočiti, da bi se ves ta denar začel uporabljati v produktivne namene, npr. za razvoj drobnega gospodarstva. Teh spodbud pa je malo že vsekoli in spremembe v zadnjih letih so prepričale, zaradi česar so devizne varčevalne vloge skokovito naraščale. Tako so postale gospodarsko breme, namesto da bi dajale izrazito dobre gospodarske učinke. Zaradi tega ravna gospodarska politika enostransko, ko se odloča samo za omejevalno denarno politiko.

JOŽE PETROVČIČ

Boj za obstanek kot vsakdanji način življenja

PAVEL STRANJ

Pri založbi Borec v Ljubljani je ob koncu leta izšla knjiga z naslovom »Boj za obstanek«. Knjiga je pritegnila našo pozornost zaradi podnaslova »O življenju Slovencev v italijanskih koncentracijskih taboriščih, in že bežno prelistavanje njene vsebine je zanimanje še povečalo.

O življenju v taboriščih imamo zelo veliko del, ki so skoraj izključno pričevanja posameznikov. Knjiga »Boj za obstanek« sloni na teh pričevanjih in na arhivskih virih, iz njih pa avtor gradi celovito podobo o načinu življenja, ki se je izoblikoval v tistih skrajnih razmerah. Knjiga je torej zanimiva zaradi problema, ki ga obravnava, in pomembna zaradi načina, kako se ga loteva. Zato smo avtorja Božidarja Jezernika prosili za pogovor, da bi bralcem Primorskega dnevnika sam pojasnil svoje delo.

VPR. — Božidar Jezernik, vi spadate v krog mlajših raziskovalcev slovenske zgodovine; doslej vas je poznala le ožja publika, ki prebira specializirane zgodovinske in etnološke publikacije, s to svojo knjigo se predstavljate širši javnosti; bi se lahko opisali, kako ste se sploh odločili za tako temo?

ODG. — Preden odgovorim na vprašanje, mi dovolite, da se vam zahvalim za povabilo na pogovor. (Čutim se še posebej počaščenega, da lahko to svoje delo predstavim tudi bralcem Primorskega dnevnika. Kakor ste že v uvodu pravilno ugotovili, je večina literature na temo koncentracijskih taborišč izdelek nekdanjih internirancev, ki hočejo z njimi predvsem pričevati, kakšne

grozote vse so se dogajale po posameznih taboriščih. Vtem ko se temam v zvezi s taborišči in vsakdanjim življenjem v njih nekako izogiba. Takole na prvi pogled se mi zdi, da sta za slednje najpomembnejša dva vzroka. Predvsem se je za bodečimi žicami godilo malo takega, kar bi bilo privlačno schöngestovsko oblikovanemu okusu. Drugi razlog pa je bržkone (zmotno) prepričanje, da so taborišča izključno stvar preteklosti, ki jo je najbolje čimprej pozabiti, tj. nekaj, kar se nas ne tiče in kar nam lahko samo za dan ali dva pokvari dober tek.

Tudi moje predstave o taboriščih so bile zelo omejene, enostranske, obremenjene z množico predsodkov. Bilo je nekako tako, kot pri slepcu, ki so mu pokazali slona. »Aha! Že vidim,« je rekel, ko ga je prijel za rep. — »Podoben je kači.« Ko sem se pred dobrimi petimi leti povsem naključno nekoliko podrobneje spoznal z življenjem Slovencev iz t.i. Ljubljanske province v italijanskih taboriščih, pa sem dojel, da so taborišča le skrajnost v enostranskih in omejenih predstavah človeka o človeku in da so prav predsodki eden najtrdnjših temeljev tistega družbenega sveta, ki se zmoro reproducirati zgolj s skrajnim nasiljem človeka nad človekom. Namen mojega dela potemtakem ni bil v opisovanju vsakršnih grozot, ampak kritika mehanizmov in procesov, ki omogočajo takšne grozote.

VPR. — Predno se spustimo v podrobnejša vprašanja, nam na kratko predstavite vsebino knjige.

ODG. — Vsebinska knjige je pravzaprav le (kritičen) opis tega, kar so nekdanji interniranci imenovali »boj za obstanek«, tj. njihovega vsakdanjega življenja. V 18 krajših poglavjih so v skladu z uveljavljeno etno-

loško sistematiko predstavljena posamezna taborišča, ki so predmet obravnave (Gonars, Monigo, Rab, Padova, Renicci in Visco), taboriščni režim, življenjske in zdravstvene razmere internirancev, njihovo delo in prosti čas, njihove združne ter njihovo versko in politično prepričanje.

VPR. — Knjiga ni zanimiva le zaradi opisovanja življenja v taboriščih, ampak predvsem zaradi metodologije, tj. pristopa, načina opisovanja in obdelave zbranih virov. Kako se je ta pristop izoblikoval, ste se lahko naslonili na kakšen vzor?

ODG. — Glede na to, da je taboriščni način življenja predvsem drugačen način življenja, je razumljivo, da imajo že mnogo pričevanja nekdanjih internirancev opazno etnološko noto. Seveda je ta pri ogromni večini nezavedna in nesistematično razvita, pa vendarle. Bistvena razlika knjige od drugih del je v tem, da je v njej hkrati obravnavanih šest taborišč, kar omogoča sprotne primerjave. To je posebej pomembno zato, ker se vloga in pomen posameznih elementov kulture (v etnološkem pomenu besede) nista spreminjala samo v času, ampak tudi od taborišča do taborišča.

Kar zadeva metodologijo, sem si izdatno pomagal z načeli, ki so se na Slovenskem uveljavila predvsem po zaslugi prof. Slavka Kremenška. Najpomembnejši značilnosti tega pristopa sta dve. Prvič, da je poudarek raziskovanja na ljudeh in njihovem odnosu do stvari, ne na stvareh, in drugič, da raziskovalca ne zanimajo samo »oni drugi« kot nekakšen univerzalni objekt, ampak je njegovo delo tudi samorefleksija.

VPR. — Glede na to, da slovenska javnost ni navajena na tak pristop, mislite, da bodo težave pri sprejemu vašega dela?

ODG. — Domnevam, da ni avtorja, ki bi mogel vnaprej predvideti odziv bralstva na njegovo delo; tudi jaz tega ne morem storiti. No, nekatere izkušnje pa kažejo, da utegne knjiga pri nekaterih (nekritičnih) bralcih naleteti na nenaklonjen sprejem. V knjigi je kritično izpostavljenih precej mitov in predsodkov, med katerimi jih je — na žalost — dosti ohranilo še dokaj svoje moči. Ena od opaznih značilnosti precejšnje dela produkcije na obravnavano temo je, da so avtorjem odgovori na številna vprašanja znani že vnaprej, da so kar samoumevni. Tako so npr. lepim, poštenim, hrabrim in zavednim Slovincem zoperstavljeni hudobni, nizkotni, boječi Italijani brz kakršnega koli trdnjega prepričanja, ki imajo sicer polna usta »dvatisočletne rimske kulture«, a so v resnici skrajno primitivni. Stvari pa seveda niso (bile) tako preproste in so bili dobri in zli, poštini in goljufivi, hrabri in boječi itd. ljudje med enimi in drugimi. Nihče ni dober, pošten, hraber itd. samo zato, ker se mu je zgodila krivica!

Čeprav mi to ni bilo vedno lahko, sem si vendarle ves čas prizadeval, da bi bilo to moje podjetje avantura v neznanu, da odgovorov ne bi vedel že vnaprej. Apriorno sem hotel le to, da bi knjiga bila prispevek k zbliževanju prizadetih narodov. Izhodišče pri tem pa mi je bilo, da je nekaj skrajno zavržnega in vsega obsojanja vrednega to, kar so z množičnim interniranjem storile italijanske okupacijske oblasti. Vendar pa vsa huda krivica, ki je bila prizadejanja njihovim žrtvam, ne odvezuje slednjih vsakršne odgovornosti za svoje zadržanje v danih razmerah. Pokazalo se je namreč, da so se odgovornosti za svoje zadržanje v danih razmerah komunisti v splošnem zavedali dosti bolj od drugih internirancev in da je množica

individualno usmerjenih internirancev, ki je izgubila zavest upora in ki je gledala v sointernirancih prvenstveno grožnjo za lastni obstoj, na ta način samo krepila hierarhično razklan družbeni svet.

VPR. — Knjiga bi bila zelo zanimiva tudi za italijansko publiko, vsaj mi, Slovenci, bi želeli, da bi tudi Italijani poznali to poglavje naše skupne zgodovine. Ste pomislili na to možnost?

ODG. — Pravkar izražena želja, da bi knjiga bila prispevek k boljšemu poznavanju in razumevanju naših narodov, seveda ne bo mogla biti uresničena, če ne bo dostopna tudi italijanskemu bralstvu.

VPR. — Problematika koncentracijskih taborišč na žalost ni le stvar preteklosti; vse bolj postaja tudi del sodobne zgodovine. Vi se tega problema lotevate iz zornega kota žrtev in s tem v zvezi se ponuja zanimivo vprašanje, ali je možna primerjava med razmerami v italijanskih in v nemških taboriščih.

ODG. — Ker je šlo v obeh primerih za nekakšno obliko srečanja in sočanja slovenske kulture z dvema različnima kulturama, je jasno, da so obstajale iz zornega kota žrtev italijanskih in (ali) nemških okupatorjev določene, tudi velike razlike. Poleg tega so bila italijanska taborišča in sistem represije v njih manj organizirana in bolj prepuščena stihiji kot v nemških taboriščih, zato je bilo v njih ujetnikom na razpolago več možnosti za odločanje o svojih potrebah.

VPR. — In še zadnje, skoro obvezno vprašanje ob vsakem prvcu. Mišlite na nadaljevanje zastavljenega dela?

ODG. — Ja. Prav raziskava življenja Slovencev v nemških taboriščih bo eno mojih prihodnjih del.

ŠTEVILNE RADIJSKE IGRE IGRALCA JOŽKA LUKEŠA

VLASTA BERNARD

Jožko Lukeš je tržaškemu pa tudi širšemu slovenskemu občinstvu dobro znan kot poklicni igralec, dolgoletni član ansambla Slovenskega stalnega gledališča, medtem ko ga zlasti mlajši morda manj poznajo kot mladinskega režiserja in še posebej no kot avtorja radijskih iger. Doslej jih je napisal že 36, izvajali pa so jih v Ljubljani, Trstu, Mariboru, Sarajevu, na Ohridu, v Kopru in pred kratkim tudi v Zagrebu.

Avgusta lani je zagrebška radijska postaja predvajala njegovo sodobno fantastično kriminalko z naslovom »Srčna desetica«, ki jo je prevedel Vladimir Gerić. Pred božičem, 22. decem-

bra, pa so v prevodu istega avtorja predvajali še drugo Lukeševo radijsko igro z naslovom Deset minut do dvanaajste. Gre za zgodbo o materi, ki je v nacističnem taborišču izgubila oba sina in ki se za svojo nesrečo maščuje tako, da se zaposli pri družini vojnega zločinca in ga ubije. Pripoved je izredno napeta, saj nam šele konec razodene, kdo je morilec in kaj ga žene v zločin. Prav v teh dneh pa v Zagrebu prevajajo še tretje Lukeševo delo, mladinsko radijsko igro Uporna letala s protivojno tematiko, v kateri se letala, posebljena za otroško domišljijo, uprejo bombardiranju sveta. Njihovemu zgledu sledijo še ladje in druga vojaška sredstva, tako da konec izven v splošen upor proti vojni. Na to temo je Lukeš napisal še nekaj drugih mladinskih in otroških radijskih iger, kot na primer Otroci, otroci vsega sveta.

Uspešna Lukeševa radijsko-dramska ustvarjalnost je segla tudi na področje dramatiziranja. Med romani in povestmi, ki jih je preoblikoval v radijske igre najdemo na primer Sienkiewitzovo Skozi puščavo in goščavo pa dela Prežihovega Voranca, Preglja, Puškina, Gogolja in Cankarja. Nekaj njegovih del je bilo prevedenih tudi v italijanščino, za nekatera pa je bil nagrajen, kot na primer za Vodnjak želja in Stari ford v Trstu in za Zlomljeno kitaro v Ljubljani.

Ob Lukeševem radijskem opusu pa velja poudariti, da mu je kot avtorju posebno pri srcu svet otroške duševnosti in mladine sploh, saj naj-

raje piše prav za mlade. Lep sprejem so pri njih doživela dela kot na primer Tonček in njegov balonček in Sreča na štirih kolesih, ki jo je v preteklem šolskem letu objavila revija Galeb. Marsikatero igro Jožka Lukeša so igrali tudi po naših solah, ki jim je z režijo tudi sam rad priskočil na pomoč.

Naj za konec spomnimo ali pa tiste, ki je ne poznajo, opozorimo še na Lukeševo dramo, ki so jo v sezoni leta 1961/62 uprizorili na deskah našega gledališča. Že naslov, Priglasitev zemlje pove, da delo obravnava problem zapuščanja zemlje in škode, ki jo je naša narodnostna skupnost utrpela zaradi njega. Lukeš je upodobil družino, v kateri se mati bori za zemljo, za obstoj, ker spozna, da bi z njo izgubila tudi svojo družino, ki jo je s sinovo poroko že načel zob asimilacije. Z uprizoritvijo Priglasitev zemlje, kateri je osrednjto žensko vlogo igrala Leli Nakrstova, je naše gledališče nastopilo tudi na Sterijinem pozorju v Sarajevu, avtor Jožko Lukeš pa je o njem dejal: »Delo je napisano poljudno. Nisem iskal nobene moderne prijeme, pač pa sem hotel orisati značaje tukajšnjih kmetov. V dramo sem hotel tudi opozoriti na dramo Slovencev v zamejstvu, opozoriti na njihove hibe in politično razcepljenost, ki nikamor ne vodi.« Že te besede so dovolj zgovoren dokaz, da je Lukeševo delo Priglasitev zemlje po problematiki, ki se je loteva, še danes prav tako, če ne še bolj aktualno, kot je bilo pred dobrimi dvajsetimi leti, ko je nastalo.

V izvedbi SSG

Vsem galjotom vile v vamp

Delo režira Jože Babič

Igra »Vsem galjotom vile v vamp« zajema iz puntarske tematike, ki jo je Ivan Pregelj obravnaval v svojem romanu Tolminci in v številnih drugih delih. Med temi je tudi novela »Metka Tina«, ki jo je za priložnost 100-letnice rojstva Ivana Preglja dramatisiral Tone Partljič.

Režiser predstave je Jože Babič, ki nam je, ko smo obiskali eno izmed

Ivan Pregelj

vaj, povedal, da ni hotel postaviti na oder realistične ali pa psihološke interpretacije. Želel je ustvariti predstavo telesnih gibov, krikov in zvokov, ki naj ponazarjajo elementarnost bolečine in »ljudskost« čutenja in čustvovanja porazenih puntarjev. Ta element »ljudskosti« se kaže že v tem, da zaigra igro o Matkovi Tinji preprosti glumači, ki se selijo od vasi do vasi. Na svojem glumaškem vozu pa nosijo pomembne dogodke iz bližnje preteklosti in so njihovi »čuvaji« in »divulgatorji«. Spomin se s pomočjo gledališča ne izbriše...

Zgodba igre je vsaj na videz preprosta: Metkova Tina se pridruži procesiji, da bi šla v Gorico, kjer bodo rabljali obglavili Janeza Gradnika in druge puntarske voditelje. Poleg bolečine nosi v sebi še plod ljubezni z Gradnikom: otroka v sedmem mesecu. Njeno potovanje je torej mučno in ko bo prišla do Gorice, bo že prepozno, da bi videla Gradnika živega.

Preprostost zgodbe pa se zadobi širše razsežnost v igri sami in v večplastni govorici igralcev, scene in koreografije.

Gledališče ob kavi

Gledališče, v katerem je mogoče po predstavi še posedati in pokramljati; gledališče, v katerem ni vstopnine in ki je nasploh nekoliko drugačno od »običajnih« gledališč — če drugega ne, že zato, ker gostuje v javnem lokalu in ne v klasični gledališki dvorani. Tako nekako so si

vilo obalnemu občinstvu. V »Piano baru« Grand hotela Emina v Bernadinu bo ob 20.30 nastopila pesnica Svetlana Makarovič s šansonmi »Kri-zanteme na klavirju«. Podobnih večerov načrtuje »Gledališče ob kavi« še več; vrstili naj bi se predvidoma vsak mesec, naslednja predstava bo verjetno melodrama. Ali bo »drugačno« gledališče pritegnilo tudi »drugačno« občinstvo, ali se bo to občinstvo ogrelo za manj konvencionalne oblike kulturnega življenja, bo pokazal čas. Pobudniki »Gledališča ob kavi« vsekakor upajo, da odziv bo.

»S to zamisljivo ne želimo kovati nekakšna izpušča, saj tudi vstopnina ni predvidena,« pravi direktor Hotela Bernardin Ivan Silič. »Želimo pa našim gostom, predvsem domačim, ponuditi novo vsebino. Pravzaprav ne gre za neko novo stvar, po svetu imajo tega veliko več. V Zürichu je na primer znan »Pozni teater«. Kot organizatorji si želimo predvsem, da bi bil obisk primeren. To bi nam bila potrditev, da smo na pravi poti.«

VITKO KOGOJ

beležnica • kulturna beležnica

Plošča »Buon anno« v humanitarne namene

Kolektiv »Musicoop«, ki deluje v Trstu že od leta 1975, je te dni izdal malo ploščo z naslovom »Buon anno« (srečno novo leto). Zaslužek od plošče bo šel vsedravnemu združenju za hemodializo ANED. V Italiji namreč trenutno živi kakih 16.000 oseb s pomočjo umetnih ledvic, vsako leto pa sprejemajo v centre za dializo kakih 4.000 ledvičnih bolnikov. V okviru propagandne akcije ANED »Pomagaj življenju preko življenja« se je tudi tržaški »Musicoop« vključil v to humanitarno akcijo.

Na mali plošči so posnete štiri izvirne pesmi tržaških avtorjev. Na prvi strani sta pesmi »Serenata a Trieste« Luciana Loryja in ljudska pesem »Su la se ciapa« Graziele Rote, na drugi pa jazz skladba Ksuziella Trieste jazz Ensemble, ki jo sestavljajo Mario Fragiaco, Marco Lasagna, Enrico del Piano in Roberto del Piano, z naslovom »Ricordando Trieste«, ter še recitacija Umberta Sabe svoje poezije »Poesie per il gioco del calcio«.

• Koroški pesniki in neumorni kulturni delavci Milki Hartman bodo podelili Tischlerjevo nagrado, ki jo Kršćanska kulturna zveza na Koroškem namenja zaslužnim kulturnim delavcem in ustvarjalcem.

• Od 16. do 23. januarja si lahko ljubitelji filmske umetnosti v Stockholmu ogledajo najnovejše filmske dosežke jugoslovanske kinematografije. Prireditve, ki so jo poimenovali »Jugoslovanski filmski teden«, sta pripravila Švedski filmski inštitut in Inerfilm iz Kranja. Prireditve se bo udeležil tudi znani igralec Rade Šerbedžija.

• Umrl je eden vodilnih jugoslovanskih filmskih animatorjev Vladimir Jutriša v 61. letu starosti. V kinoteke risanega filma se je vpisal z vrsto najlepših dosežkov tako imenovane »zagrebške šole«. Z animiranim filmom se je srečal že leta 1951 in je svojemu delu ostal zvest, dokler mu tega ni onemogočila bolezen.

Avtorski recital šansonov »Kri-zanteme na klavirju« je le drobec iz obsežnega in raznovrstnega ustvarjalnega opusa pesnice Svetlane Makarovič. Avtorica svoja dela izvaja sama, poje, komponira zanje glasbo in se spremlja na klavirju. Svetlana Makarovič je avtorica osmih samostojnih pesniških zbirk, dvanajstih gledaliških tekstov in preko trideset pravih tekstov. Je dobitnica več republiških, zveznih in mednarodnih nagrad, njena dela prevajajo v vse svetovne jezike.

— vsaj za naše razmere vsekakor precej »drugačno« gledališče — za mislili pobudniki »Gledališča ob kavi«, ki se bo drevi prvič predsta-

Drevi seja tržaškega občinskega sveta

Politične sile se pripravljajo na bližnjo proračunsko razpravo

Drevi ob 18.30 se bo sestal tržaški občinski svet, ki ima na dnevnem redu poleg odgovorov na vprašanja in interpelacije svetovalcev še odobritev številnih sklepov tako imenovanega rednega upravnega značaja. Na današnjem zasедanju bo skoraj gotovo tekla beseda o dogodkih na sedežu rojanske družinske posvetovalnice, kjer so fašisti in listarji uprizorili farso »proti bilingvizmu« ter o aferi, ki je pred kratkim izbruhnila v otroškem vrtcu na Colu in ki je nato dala povod za nacionalistično gonjo proti tamkajšnji občinski upravi.

Vsa pozornost pa je seveda uprta v bližnjo proračunsko razpravo, ki se tako na občini kot na pokrajini obeta za vroča tudi spricho dejstva, da je izid glasovanja danes zavil v popolno meglo. Župan Richetti je na včerajšnji seji načelnikov skupin povedal, da bo občinski odbor pred koncem meseca odobril osnutek proračuna, skupščini in istočasno rajonskim svetom pa bi morali ta dokument predložiti najkasneje sredi februarja. Richetti je s tem v zvezi poudaril, da utegne priti do sklepnega glasovanja že v torek, 28. februarja, četudi bi nekateri raje vide-

li, da bi vsa zadeva zdrknila do evropskih volitev, ki bodo na sporedu 17. junija. To pa je v bistvu nemogoče, saj bi bilo v nasprotju s časovnim rokom, ki ga jasno postavlja finančni zakon.

Stranke, ki sestavljajo manjšinsko koalicijo, so precej zaskrbljene nad usodo odborov, saj bi v primeru zavrnitve proračunov spet trkala na vrata komisarska uprava, ki si je čanes kot danes nihče ne želi, razen fašistov, ki so se že izrekli za predčasne volitve. Jezicek na tehtnici je torej opozicija (LpT in komunisti), ki tudi ni še jasno pokazala svojih namer. Vse stranke, z izjemo Slovenske skupnosti, ki sodelujejo v odborih, se prikrito ali neprikrito ogrevajo za sodelovanje z melonarji, v tej perspektivi pa so socialdemokrati in republikanci predlagali težko izvedljivo formulo »mestne solidarnosti«, v kateri bi sodelovala tudi KPI.

Položaj je kot vidimo vse prej kot jase, »politični stroj« pa je v polnem vrvežu v pričakovanju deželnih kongresov KD in PSI in tudi ocen in sugestij, ki bodo prišle iz sekcijških kongresov KPI. Posebno zanimanje vlada v prvi vrsti za deželno skup-

ščino demokristjanov in za njene učinke na položaj ter na razmerje sil v Pa'aci Diana, ki je bila doslej trdno v rokah morotejcev oziroma struje, ki se sklicuje na stališča Benigna Zaccagninija. Po neuradnih podatkih, ki prihajajo iz sekcijških kongresov, kaže, da je morotejska struja še vedno najmočnejša, čeprav se tudi v našem mestu utira pot linija deželnega tajnika Biasuttija, ki jo v marsičem pooseblja bivši poslanec Tombesi, sedaj kandidat za predsednika trgovinske zbornice in velik zagovornik zavezništva med demokristjani in listarji.

Nedavna žolčna polemika De Carli - Carbone o politični usmeritvi tržaške socialistične federacije je postavila v ospredje tudi deželni kongres PSI. Počemika med bivšima zavznikoma, ki ima svoje korenine v sporu okrog imenovanja predsednika tržaške hranilnice (ob koncu je bil potrjen De Carlijev kandidat Terpin), se verjetno ne bo omejlja samo na besede. Obstaja namreč stvarna možnost, da bo prišlo do zamenjave pri vodenju svetovalske skupine PSI v deželnem svetu. To funkcijo sedaj opravlja Gianfranco Carbone.

Zagrebska Komedija s Skopuhom gostuje drevi v Kulturnem domu

V Kulturnem domu bo noč ob 20.30 gledališče Komedija iz Zagreba izvedlo predelavo Držičevega Skopuha, ki sta jo skupaj pripravila in režirala Zlatko Bourek in Joško Juvancić. Skopuh je ambiciozno, bleščeče postavljeno delo v kombinaciji živih igralcev in lutk. Režiserja predstavlja Skopuha kot tragično figuro. Lutke zaigrajo z njim kruto novelo in na koncu spremenijo zlato iz njegovega vrča v prah. Skratka, lutke se rogaajo Skopuhu in ga na koncu premagajo.

Zagrebski Vjesnik je o predstavi zapisal tako: »Resnično, ves ansambl zasluži pohvalo za enega najbolj ambicioznih podvigov svojega gledališča v zadnjih letih, ki bo nedvomno ostal zapisan kot pomemben dogodek našega lutkarstva«.

Na sliki: prizor Držičevega Skopuha v režiji Zlatka Boureka in Joška Juvancića.

Nadaljujejo se polemike v vrstah PSI

Pittoni odločno zagovarja stališča deželnega tajnika

Nadaljujejo se polemike v vrstah socialistične stranke. Tako imenovana reformistična komponenta, ki jo vodi pokrajinski podtajnik Pittoni, se je odločno postavila na stran deželnega tajnika De Carlija ter izrazila zaskrbljenost nad razvojem dogodkov, ki lahko zelo negativno vplivajo na strankino podobo v tržaški stvarnosti.

»Vzroke za ta razdor je treba iskati v politični liniji in odločitvah večine, ki vodi tržaško federacijo,« je mnenja Pittoni »in ki se je vse bolj oddaljila od stališč zadnjega pokrajinskega kongresa v obrambo separatističnih sugestij. Normalno dialektično debato med raznimi zemlji-pisnimi specifikami skuša sedanja večina spremeniti v neke vrste versko vojno med Trstom in Furlanijo, kar ni v skladu s politično usmeritvijo PSI.«

Naša stranka, zaključuje voditelj reformistične struje, se na vseh ravneh zavzema za enotnost Furlanije-Juljske krajine in za proces integracije Trsta in Gorice s Furlanijo. Ob koncu pa Pittoni odkrito poziva tajnika Segheneja in načelnika svetovalniške skupine na deželi Carboneja, naj

ne vztrajata v škodljivi polemiki z deželnim vodstvom stranke.

Pismo uredništvu

ZAHVALA RADIA OPČINE

»Z zadoščenjem smo prebrali pismo gospe Valerie Sivic v tej rubriki in se ji prav toplo zahvaljujemo za pozornost, ki nam jo izkazuje. Vzpodbudne besede, ki smo jih brali, skupaj s tistimi, ki jih prejemo ustno ali po dopisih še drugih poslušalcev in poslušalk, nam dajejo novega člana, da nadaljujemo s pred letom začetim delom. Zato se ob tej priliki zahvaljujemo vsem, ki cenijo to naše delo. In kar se nam zdi potrebno tu še posebej poudariti, je dejstvo, da so skoraj vsi sodelavci in sodelavke mladi ter da opravljajo svoje delo zastonj.«

VINKO OZBIČ

● Dežela Furlanija - Julijska krajina je ustanovila nov protipožarni center s sedežem v Vidmu. Telefonska številka centra je 212020 in jo je mogoče klicati iz vseh krajev dežele brez predštevila. Center deluje 24 ur na 24.

Pertinijeva kandidatura za nobel

Množijo se solidarnostne akcije

Tudi tržaška občina se je pridružila pobudi zbiranja podpisov ljudi, ki podpirajo Pertinijevo kandidato za Nobelovo nagrado za mir. Ta ukrep so že sprejele vse občine, ki spadajo pod tržaško pokrajino, pa tudi večina krajevnih uprav po vsej Italiji. Potem ko je slišal mnenje odbora, se je tržaški župan Richetti odločil in odredil, da bodo podpise zbirali v občinskih uradih v Ul. Malcanton 3 od 7. do 19. ure.

V miljski občini pa bodo lahko državljanji telefonirali na številko 271001 danes, jutri in v ponedeljek, jutri pa bodo podpise zbirali na glavnem trgu od 9. do 12.30.

Tudi deželni sindikat CGIL se pridružuje vsem pobudam, ki težijo k podelitvi Nobelove nagrade za mir Pertiniju. V tem oziru so sindikalisti že poslali svoje solidarnostno sporočilo tržaškemu, goriškemu, videmskemu in pordenonskemu županu. Deželni sindikat CGIL se bo tudi v najkrajšem času povezal s sindikati vseh držav, ki spadajo k področju Alpe-Jadran.

Naša dežela na mednarodnih sejmih

Včeraj se je na sedežu tržaške trgovinske zbornice pod predsedstvom deželnega odbornika za trgovino Renata Bertolija sestal odbor za koordinacijo prisotnosti dežele Furlanije - Julijske krajine na mednarodnih sejmih. Sestanka se je udeležilo mnogo predstavnikov stanovskih organizacij, na njem pa so se predvsem domenili o deželni prisotnosti na mednarodnem velesejmu v Kölnu, kjer bodo med drugim oktobra meseca priredili »teden Furlanije - Julijske krajine«. Tega sejma se bodo udeležili tudi predstavniki tržaškega pristanišča, saj bo to edinstvena priložnost navezovanja plodnih gospodarskih in trgovskih sti-

kov. Prisotni trgovski operaterji so na tem sestanku pregledali letni seznam mednarodnih velesejmov ter se že odločili katera trgovinska zbornica bo koordinirala deželo na prisotnost na posameznih sejmih. Tako se bo naša dežela udeležila ljubljanskega sejma, ki bo na sporedu od 19. do 25. marca, ter zagrebskega, ki bo trajal od 11. do 19. septembra letos. Za deželno prisotnost na teh dveh sejmih bo skrbeča trgovinska zbornica iz Vidma. Furlanija - Julijska krajina bo s svojimi predstavniki in izdelki letos prisotna še na sejmih v Gradcu, na Dunaju, v Solunu, v Baslu, v Celovcu in v Münchnu.

Kje bomo lahko nabavili bencin

Stanovska organizacija upraviteljcev bencinskih črpalk FIGISC javlja, da bo 21. januarja popoldne od 15. do 19. ure in 22. januarja od 7.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure odprtih naslednjih 22 servisnih postaj (z maslinimi črkami so navedene tiste, ki imajo na voljo tudi plinsko olje - dizel):

AGIP - Trg Caduti per la libertà v Miljah, Trg Piave, Trg Stare mitnice 18/b, Trg Verdi. Drevored Campi Elisi 59 in Sestlan drž. cesta 14 km 133+902.

TOTAL - Rotonda del Boschetto, Ul. Baiamonti 4. Nabrežje N. Sauro 6/1, Miramarski drevored 233/1 in Istrska ul. 212.

ESSO - Trg Roiano 3/5, Opčine državna cesta 202 glavno križišče in Ul. Giulia 2 pri Ljudskem vrtu.

IP - Nabrežje Ottaviano Augusto 2 in Trg Libertà 3.

CHEVRON - Ul. F. Severo 2/7. API - Ul. Baiamonti 48 in Ul. Locchi 1/A.

FINA - Ul. F. Severo 2/3. NEODVISNI - Co.Be.Ort.Im. na Trgu Sansovino 6 in Vecal v Ul. Piccardi 46.

Servisne postaje z avtomatskim točenjem goriva so odprte dan in noč.

Prošnje za delovni mesti

Deželni inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja s sedežem v Trstu išče potom Državnega inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja v Italiji dve novi delovni moči za šolsko leto 1984/85. Prošnji za delovni mesti, ki spadata pod ministrstvo za šolstvo, je treba poslati na sedež Inštituta (Ul. Imbriani 7) najpozneje do 20. februarja. Zainteresirani lahko dobijo vse informacije na Inštitutu ob delovnih urah (9.00 — 12.30 in 15.30 — 19.00) vsak dan razen ob sobotah.

† Zapustil nas je naš dragi

Felice Ghergani

Pogreb dragega pokojnika bo jutri, 21. t.m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Ricmanje.

Žalostno vest sporočajo: sin Edi in hčerka Bruna z družinama ter drugo sorodstvo

Trst, 20. januarja 1984

(Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3)

Ob izgubi drage mame izrekajo Vojku Mijotu iskreno sožalje upravnih svet in uslužbenci Centralspeda.

Važno sporočilo upokojencem

Upokojenci, ki morajo avtentificirati svoj podpis pod »Izjavo o odgovornosti« (Dichiarazione di responsabilità), naj upoštevajo sledeča navodila občinske uprave:

1. podpise lahko avtentificirajo pooblašteni funkcionarji tržaške občine, funkcionarji zavoda INPS, ki sprejemajo dokumente z izjavo, notariji in kanclisti na preturi;

2. podpise avtentificirajo na vseh občinskih izpostah v četrtih, kjer upokojenec biva;

3. polo je treba predložiti funkcionarju izpolnjeno, vendar nepodpisano;

4. upokojenci morajo imeti pri sebi veljaven osebni dokument. Ob tem občina opozarja, da so osebne izkaznice veljavne pet let od datuma izdaje;

5. občina si pri avtentifikaciji pridržuje 500 lir za uradniške stroške.

● Pritožni urad tržaškega županstva opozarja, da bo 30. januarja zapadel rok za poravnavo občinske takse na reklamo. Zadevne tarife so se letos, kot je znano, povišale za 10 od sto. Vplačilo takse je treba opraviti z obrazcem, ki ga deli Agiap, in to tudi po tekočem računu.

● V okviru popoldnevov, ki jih za tržaški novinarski krožek prireja Furlia Costantinides, bo v sredo, 25. t.m., ob 16.30 na sedežu krožka na Korzu štev. 12 predaval ravnatelj inštituta za medicino dela pri tržaški univerzi prof. Ferdinando Gobbato na temo »Nevarnosti dela v bolnišnicah«.

Comelli se bo prihodnji teden sestal s Prodigjem

Predsednik deželnega odbora Comelli se bo 25. januarja sestal s predsednikom zavoda IRI Prodigjem. Domenila se bosta za datum in vsebino pogajanj glede vloge podjetij z državno soudeležbo v tržaški in goriški pokrajini. Pogajanja se bodo odvijala, kot je znano, v okviru posebne mesečne delovne skupine, ki jo bodo sestavljali predstavniki IRI in družbenopolitičnih sil iz Furlanije - Julijske krajine. Spricho skorajšnjega snidenja s Prodigjem je Comelli včeraj sprejel deželne tajnike CGIL Padovana, CISL Brava in UIL Trebbija ter se z njimi razgovarjal o žgoči problematiki, ki bo snov pogajanj znotraj delovne skupine.

Med temi pogajanjmi bo obvezno govor tudi o vprašanju tako imenovanih kriznih bazenov, ki je tudi samo zaščitna mreža za krizo zaradi znanega držanja demokristjanov na vsedravnih ravni. Včeraj se je v tej zvezi oglašala deželna komisija KD za gospodarske zadeve. Zakonski postopek za uredničenje bazenov, so menili v komisiji, se je zataknil, ker je preveč območij, ki se potegujejo za to, da bi bila označena kot krizna; če vlada tega vprašanja ne bo ponovno vzela v pretres, potem bo nujno spet odločno pritiskati nanjo za uveljavitev paketa Marcora - Pandolfi, ki ga je osvojil Altissimo. Tu ne gre namreč samo za preustroj po državnih podjetjih v krizi so še rekli v komisiji, ampak za splošnejši problem gospodarske krize na obsejnem ozemlju, ki je potrebno specifičnih razvojnih ukrepov.

Z druge strani je načelnik svetovalske skupine PRI v deželni skupščini Fragiaco predložil odboru vprašanje, v katerem graja stališče odgovorne za gospodarske probleme v vsedravnem vodstvu KD Rubbija, nato pa sprašuje med drugim, kakšne ukrepe namerava sprejeti dežela nasproti rimski vladi v obrambo lastnih interesov, pa še, če se deželnemu odboru ne zdi umestno sprožiti posebno poizvedovanje o možnostih za nadomestilo škode, ki jo je povzročil osip v vrstah zaposlenih.

Navodila za odlaganje smeti

Kot vemo, je tržaška občina sprejela nekaj ukrepov, da bi odpravila pojav odlaganja smeti vsepok, ob cestah in poteh, zlasti na kraški gmajni. Za kršilce so predvidene precej visoke globe in kazni. Nekatera prepovedana smetišča so v zadnjem času odpravili, ali pa jih bodo v bližnji prihodnosti. Ob vsem tem pa občina poziva prebivalstvo, naj se za odlaganje večjih količin smeti poslužijo posebnih občinskih skladišč. Smeti lahko odložijo brezplačno v dopoldanskih in popoldanskih urah ob delavnikih v Ul. Tigor 4 (tel. 750404), Ul. Cologna 28 (tel. 569116), Ul. Gambini 8 (744382), Ul. D'Alviano 18 (tel. 741305), Ul. dei Macelli 14 (tel. 820778), Proseška ulica 12 - Opčine (tel. 212368).

Časnikar Jože Koren predaval v Križu

Srečanje o zgodovini PD

Na povabilo KD Vesna je v sredo zvečer v Domu Alberta Sirka v Križu časnikar Jože Koren osvetlil zgodovino partizanskega novinarstva na Primorskem in zlasti rojstvo Partizanskega dnevnika, predhodnika našega časopisa. Predavanje je bilo zelo zanimivo, tudi zaradi tega, ker ga je avtor obogatil z bogatimi osebnimi izkušnjami iz tistih časov

Novi prostori Optike Malalan

S kratko in pristrčno slovesnostjo so v soboto v popoldanskih urah odprli nove prostore Optike Malalan v Proseški ulici 6 na Opčinah, tam, kjer je bila nekoč zlatarna Malalan. Trgovino vodi 25-letni Milko Malalan, v njej pa prodaja vse možne optične predmete od očal pa do kontaktnih leč. Malalan ima tudi delavnico za montažo očal in vse naprave za merjenje vida. Milko Malalan je leta 1981 končal šolo za optiko v Firencih, dve leti pa je nato trajala njegova specializacija v optometriji. Optika že redno deluje z normalnim poslovnim urnikom

darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob Milke Škerk daruje Alojzija Guštin 5.000 lir za ženski zbor Prosek - Kontovel.

V spomin na brata Oskarja daruje Ana Žerjal (Zabrežec) 5.000 lir za spomenik padlim v NOB v Borštu.

Za spomenik padlim v NOB v Borštu daruje družina Petaros (Boršt 70) 20 tisoč lir.

Ob 4. obletnici smrti dragega moža Mirka Ščuke daruje žena Karla 10.000 lir za PD Slovenec in 10.000 lir za sekcijo VZPI - ANPI Boršt - Zabrežec.

Namesto cvetja na grob Danila Žagarja daruje Alojz Purič (Repen 82) 15.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Pierina (TS) daruje 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na drage starše daruje Valerija Čuk (Trebče 142) 10.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na pok. strica Viktorja Carlja daruje Roža Kralj 10.000 lir za godbo V. Parma iz Trebč.

V spomin na pok. Viktorja Carlja daruje Lidija in Gabrijela 20.000 lir ter Angel (Krtizin) 10.000 lir za godbo V. Parma.

Namesto cvetja na grob Viktorja Carlja daruje Valerija Čuk 10.000 lir za SD Primorec in 10.000 lir za godbo V. Parma.

V počastitev spomina gospe Justine Sosič roj. Vremec darujeta Sonja Stibel in Tanja 20.000 lir za Dijaško matico.

Lidi in Gino Verginella darujeta 10.000 lir za spomenik padlim v NOB s Kontovela.

Namesto cvetja na grob Milke Ciacchi vd. Škerk daruje Nadja Spanger 10.000 lir za SD Kontovel.

V spomin na Rika Brusa in Milko Ciacchi vd. Škerk daruje Vida Gerlane 10.000 lir za dvorano na Kontovelu.

Ob priliki rojstnega dne gospe mame Marte Auer daruje hči Zorka 10.000 lir za PD Slovenec in 10.000 lir za VZPI Boršt.

V počastitev blagega spomina Zete Peganove daruje dr. Jan Godnič 50.000 lir za SK Kras.

Namesto cvetja na grob Vojkove mame Alojzije Mijot darujeta Alenka in Pino 30.000 lir za SZ Bor.

Namesto cvetja na grob Vojkove mame Gigke Mijot darujeta Elči in Lojze Abram 50.000 lir za alpinistični odsek SPDT.

V spomin na drago sestro Alojzijo Zupančič vd. Mijot daruje Danilo z družino 100.000 lir za SZ Bor.

Namesto cvetja na grob drage mame Alberte Škrk por. Kralj daruje sin Maks 30.000 lir za SK Kras.

V spomin na pok. Alberto Škrk por. Kralj daruje Lilijana Kralj z družino 20 tisoč lir za SK Kras.

Ob nabiralni akciji SZ Sloga daruje trgovina gospodarske zadrage v Bazovici - najemniki Križmančič 40.000 lir za SZ Sloga.

Namesto cvetja na grob pok. Berta Blažine darujejo delovni kolegi občine Zgonik za SK Kras: Eda Milič 5.000 lir, Neva Rebula 10.000 lir, Mara Milič 10 tisoč lir, Vojka Milič 10.000 lir, Nadja Bisiacchi 10.000 lir, Duška Svetlič 10.000 lir, Domenko Crevatin 5.000 lir, Miloš Peric 10.000 lir, Milan Gruden 5.000 lir, Zvonko Simoneta 10.000 lir, Rosanna Ravbar 5.000 lir, Maria Zoli 5.000 lir, Nadja Carli 5.000 lir, Marija Pirc 10.000 lir, Aldo Živic 10.000 lir, Marija Gorela 10 tisoč lir, Nada Simoneta 10.000 lir, Zmaga Lorenzi 10.000 lir; za KD Rdeča zvezda: Eda Milič 5.000 lir, Nadja Carli 5.000 lir, Milan Gruden 5.000 lir, Rosanna Ravbar 5.000 lir, Vera Pangos 10.000 lir; za postavitev doma - spomenika NOB v Briščkih: Boris Gorjan 10.000 lir, Norma Versa 10.000 lir, Oskar Grčić 10.000 lir, Joško Doljak 10.000 lir, Oskar Milič 10.000 lir, Maurizio Lorenzi 10.000 lir, Sergio Bresciani 10.000 lir, Marjan Černjava 10.000 lir, Stano Gruden 10.000 lir, Mario Budin 10.000 lir, Igor Milič 10.000 lir, Albina Bresciani 10.000 lir; za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Gabrovcu: Mario Černjava 10.000 lir, Nadja Peric 10.000 lir in Darko Rustja 10.000 lir.

Družina De Giorgi (Padriče) daruje 50.000 lir za KD Slovan.

Namesto cvetja na grob gospe Lojzke Mijot darujeta Bruna in Marjan Spešić 20.000 lir za RMV.

Namesto cvetja na grob gospe Lojzke Mijot daruje Majda Černe z družino 25.000 lir za RMV.

V spomin na Lojzko Mijot daruje Minika Pahor 10.000 lir za RMV.

Namesto cvetja na grob Lojzke Mijot darujeta Pavla in Tončka Kolarič 20 tisoč lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Namesto cvetja na grob Pepija Cibica in Rikota Juratiča daruje Ida Purič z družino 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Namesto cvetja na grob Viktorije Sedmak - Košute daruje Ida Purič z družino 10.000 lir za vzdrževanje Doma A. Sirk.

V spomin na Marijo Legišo daruje Anna Ienco 10.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Gostovanje gledališča »Komedija« iz Zagreba

MARIN DRŽIČ
SKOPUH

DANES, 20. januarja, ob 20.30

IVAN PREGELJ
VSEM GALJOTOM
VILE V VAMP

Ob Pregljevi stoletnici novelo Matkova Tina in drobce iz romana Tolminci za oder pripravil Tone Partljič.

JUTRI, 21. januarja, ob 20.30 — PREMIERA

V nedeljo, 22. januarja, ob 16. uri — PONOVI

Za vse predstave prodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma (telefon 734265) danes in jutri od 9. do 12. ure ter eno uro pred pričetkom predstave.

Gledališča

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Trst

Dušan Kovačević: RADOVAN TRETJI
Danes, 20. januarja, ob 19.30 v Idriji, jutri 21. t.m., ob 19.30 v Desklah.

AVDITORIJ
Danes ob 10.30 bo skupina »Il Gran teatro« gledališča Niccolini iz Firenc uprizorila Molièrovo delo »Il Borghese gentiluomo«, režiser Carlo Cecchi. Predstava za šole.

ROSSETTI
Danes, 20. t.m., ob 20.30, red. prost. bo Stalno gledališče F-JK predstavilo delo R. Rossa »Il pianeta indecente« z Giulio Brogijem. Režija R. Gucciardini.

VERDI
Danes ob 18.30 bo v veliki dvorani Krožka za kulturo in umetnost (Ul. S. Carlo 2) predstavitev Wagnerjeve opere »Siegfried«. Predstavil bo Vito Levi. Jutri, 21. t.m., ob 19.30 premiera Wagnerjeve opere »Siegfried«, red. A/B. Dirigent Mathias Kuntzsch, režiser Peter Werhahn.

Gledališče Verdi priredi od 3. do 15. februarja v Avditoriju ciklus baletov za dijake tržaških šol posvečenih Ostržku. Vstopnice po 500 lir je mogoče naročiti od torka dalje pri blagajni gledališča, in sicer od 9. do 13. in od 16. do 19. ure.

CANKARJEV DOM - Ljubljana

Mala dvorana
Danes, 20. t.m., ob 17. uri: L. Carroll »Alice v čudežni deželi«.

Velika dvorana
Jutri, 21. t.m., ob 18. uri: Večer slovenskih ljudskih plesov in pesmi AFS F. Marolt.

Srednja dvorana
Danes, 20. t.m., ob 20. uri: Balkan Express, premiera s predstavitvijo filmske ekipe.

Jutri, 21. t.m., ob 20. uri: A. Isaković »Trenutek 2«, Študentski kulturni center Beograd.

13. GORISKO SREČANJE

MALIH ODROV
Danes, 20. t.m., ob 20. uri: Študentski kulturni center Beograd - Isaković »Trenutek 2«, velika dvorana Kulturnega doma v Novi Gorici.

Jutri, 21. t.m., ob 20. uri: Zaključek 13. GSMO. S. I. Witkiewicz »Čevljarje« PDG, dvorana Solkan.

Kino

La Cappella Underground: 18.00, 20.00, 22.00 »Attenzione alla puttana sacra«.

Režija: Rainer W. Fassbinder, Maxivideo: 18.30, 21.00 »Deep Purple, Black Sabbath« Film - koncert.

Ariston 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Una gita scolastica«. Režija Pupi Avati.

Eden 17.30, 19.45, 22.15 »Mai dire mai«, Sean Connery.

Fenice 17.30, 19.00, 20.30, 22.15 »Fantozzi subisce ancora«.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.15 »Giochi maliziosi«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.15 »Qua la mano picchiatello«. Jerry Lewis.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.00 »Il tassinaro«. Alberto Sordi.

Grattacielo 17.00 — 22.15 »Il ritorno dello Jedi«.

Mignon 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Il libro della giungla«, risani film.

Capitol 16.30 — 22.00 (tel. 726-813) »Sapore di mare II. - Un anno dopo«.

Aurora 16.30 — 22.00 »Esperienze erotiche«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Moderno 16.30 — 22.00 »Stayng aives«. Režija Silvester Stallone. J. Travolta.

Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 »Sesso acerbato«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Lumiere 16.30 — 22.00 »Jericho mile«.

Radio 15.30 — 21.30 »Sensual love«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alicione 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Hanky Panky (Fuga per due)«.

Koncerti

KD J. Rapotec vabi na koncert harmonikaškega ansambla Synthesis 4 pod vodstvom Klavdija Furlana jutri, 21. t.m., ob 21. uri v Srenjski hiši v Prebenegu. Vabljeni!

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom. V nedeljo, 22. januarja, ob 18. uri koncert TRŽASKEGA OKTETA. Umetniški vodja Janko Ban. Pol ure prej odprtje razstave karikaturne Roberta Hlavatyja.

NAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1984

CELOLETNA 75.500 lir
POLLETNA 54.500 lir
MESEČNA 10.000 lir

Celoletna naročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 75.000 lir + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. marca. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 120.000 lir + 500 lir kolka. Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE.

NAROČNINE SPREJEMAJO:

Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6 — Tel. 794672
Urniki od 9. do 12. ure
Uprava: Gorica, Drev. XXIV. maja 1 — Tel. 83382
Urniki od 9. do 12. ure
Raznašalci Primorskega dnevnika
Pošta: Tekoč račun ZTT 11/5374
Tržaška kreditna banka: Tekoč račun št. 1192
Hranilnica in posojilnica na Opčinah: Tekoč račun št. 1718
Kmečka banka - Gorica: Tekoč račun št. 8333

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 20. januarja
FABIJAN
Sonce vzide ob 7.39 in zatone ob 16.53 — Dolžina dneva 9.14 — Luna vzide ob 19.17 in zatone ob 9.18.

Jutri, SOBOTA, 21. januarja
NEŽA

Vreme včeraj: Temperatura zraka 6,3 stopinje, zračni tlak 1017,6 mb pada, brezvetrje, vlaga 33-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 7,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Enrico Parrotta in Lorenzo Maranzina.
UMRLI SO: 69-letna Pierina Lenardon por. Zorut, 66-letni Alfio Rosatti, 57-letna Valeria Prodan por. Crivici, 86-letni Giovanni Furlanich, 82-letni Riccardo Prelli, 50-letni Domenico Scordo.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2, Ul. S. Cilino 36, Zgonik, Milje (Drevored Mazzini 1).
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Dante 7 in Ul. dell'Istria 7.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18, Zgonik, Milje (Drevored Mazzini 1).

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sestlan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 9171, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20.

Razstave

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom. V nedeljo, 22. januarja 1984, ob 17.30 odprtje razstave karikaturne ROBERTA HLAVATYJA. Uvodna beseda prof. Milko Renner. Sledi koncert Tržaškega okteta.

Se jutri razstavlja v galeriji »Moderna« - Pasaža Rossoni, slikar Danilo Ceccone.

V občinski galeriji - Trg Unità, razstavlja slikar Fabio Dellach. Razstava bo odprta do 24. januarja.

Jutri, 21. januarja, ob 18. uri bo v galeriji »Rettori Tribbio 2« otvoritev razstave slikarja Tullia Cralija. Razstava bo odprta do 3. februarja.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

PD Slovenec Boršt - Zabrežec priredi jutri, 21. t.m., ob 20.30 v srenjski hiši ponovitev kulturne prireditve ob prazniku vaškega patrona. Nastopajo: mešani, otroški in dekliški pevski zbor Slovenec in dramska skupina z igro v treh slikah »Detektivka«.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabi člane in prijatelje na predavanje iz diapozitivov o DOGODKIH NA BLIŽNJEM VZHODU. Predaval bo dr. Pavel Stranj. Danes, 20. t.m., ob 16.30 v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20/II.

KD Ivan Grbec iz Šklednja vabi v torek, 24. t.m., ob 20. uri v društvene prostore na VEČER FILMOV z ALJOŠO ŽERJALOM. Na sporedu bo tudi film Triglav. Vabljeni!

Društvo zamejskih likovnikov priredi jutri, 21. t.m., ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani VEČER s fotokino klubom MAVRICA iz Radomelj. Na programu so kratki amaterski filmi, recital Kuntnerjeve poezije ob spremljavi kitarike in diapozitivov ter fotografska razstava. Vabljeni!

V Društvo slovenskih izobražencev - Peterlinova dvorana, bo v ponedeljek, 23. t.m., ob 20.15 predaval dekan teološke fakultete v Ljubljani dr. France Perko o temi »Ali je edinstvo kristjanov mogoča?«.

Šolske vesti

Ravnateljstvo znanstvenega liceja »F. Prešeren« obvešča, da jutri, 21. januarja zapade rok za vložitev prošnje za maturo.

Čestitke

Danes praznuje rojstni dan RENATO MILKOVIČ. Vse najboljše mu želi Tanja, Erika pa mu pošilja koš poljubov.

Razna obvestila

Zadruga dom Mangart sporoča, da so od 21. do 30. t.m., prosta mesta v domu v Zabnicah. Priporoča svojim članom in njihovim družinam, da izkoristijo to priložnost.

Zadružna torkla v Boljuncu bo odprta najkasneje do jutri, 21. t.m. Kmetijska zadruga naproša vse zainteresirane pridelovalce oljk naj se čimprej zgledajo v torkli.

Danes, 20. januarja, ob 20.30 bo v hotelu Emona v Portorožu večer GLEDALIŠČA OB KAVI. S šansonci KRIZANTEMA NA KLAVERJU bo nastopila Svetlana Makarovič.

Vabljeni!

Skavti in skavtinja iz Rojana, Barkovelj in od Sv. Ivana vabijo člane, starše in prijatelje na skavtski večer jutri, 21. t.m., ob 18. uri v Marijinem domu v Rojanu, Ul. Cordaroli 29. Na sporedu bodo izvirni prizori iz skavtskega življenja.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

MIRKO in DANILA točita v Zabrežcu belo in črno vino.

BATERIJO - TOLKALA za mlad ansambel najino rabimo po zmerni ceni. Tel. 040/227124 do 13. ure.

ANTON BOLE toči pri Piščancih domačo kapljico od 14. do 29. januarja.

OSMICO je odprl Zvonko Ostroška v Zagradcu št. 1. Toči belo in črno vino.

INSTALATER, ELEKTRIČAR opravlja različna dela na domu Tel. 567-876.

OSMICO je odprl Ernest Smotlak - Mačkoltje 58. Toči belo in črno vino.

RESTAVRACIJA SLAVKO - Kontovel obvešča cenjene klijente, da bo zaprta zaradi počitnic od 22. t.m., do 11.3.84.

AGENCIJA RIVIERA tel. 040/224426 prodaja udobno stanovanje v Ul. D'Angeli, 72 kv. m, dva balkona, klet, 3. nadstropje.

AGENCIJA RIVIERA - tel. 040/224426 prodaja udobno stanovanje v Ul. Marčeseti, drugo nadstropje, 110 kv. m, 35 kv. m balkona in parkirni prostor.

AGENCIJA RIVIERA - tel. 040/224426 išče majhno stanovanje naprodati po možnosti v prvem nadstropju v bližini Šklednja.

PRODAM 6 mesecev rabljen štedilnik tudi za centralno ogrevanje. Dimenzije 60X60 cm. Tel. 040/226518 - zvečer.

IŠČEM osebo za pospravljanje stanovanja starejših oseb 2-krat ali 3-krat tedensko. Tel. 040/411567 od 19. do 20. ure.

MENJALNICA

vseh tujih valut

19. 1. 1984

Ameriški dolar	1.690,—
Kanadski dolar	1.350,—
Švicarski frank	761,—
Danska krona	166,—
Norveška krona	215,—
Švedska krona	206,—
Holandski florint	538,50
Francoski frank	197,—
Belgijski frank	27,50
Funt šterling	2.400,—
Irski šterling	1.860,—
Nemška marka	606,—
Avstrijski šiling	85,50
Portugalski eskudo	11,—
Španska pezeta	10,—
Japonski jen	6,—
Avstralski dolar	1.425,—
Grška dramma	11,25
D-beli dinar	11,50
Mali dinar	11,—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽASKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 13 - 61-446

Ob visokem društvenem jubileju Dolgoletna pevška tradicija v Kortah

Odkar pomni ljudsko izročilo, so Kortežani radi peli. Pesem jih je družila, vlivala poguma skozi trdo podložniško življenje. Tako so lahko vztrajali (na skrajni narodnostni meji) trdno verujoč v lepši jutri.

Ljubezen do petja jim je že kar prirojena. Pojejo večglasno, močni in čisti glasovi dajejo zboru ubranost.

Pred ustanovitvijo pevskega društva so peli v cerkvenem zboru, saj je obredne vseskozi spremljala slovenska pesem. Peli so tudi ob raznih drugih dogodkih človeškega in družbenega življenja, zlasti na vasi. Tu je imela pesem ob večerih še poseben čar.

Za prosvetilev kraja in buditev narodne zavesti in pesmi je imela pomembno vlogo šola. Korte se ponasja s šolo iz leta 1815. Spočetka je bilo težko najti slovenskega šolnika. Med pomembnimi učitelji, ki so poučevali v slovenščini, je bil sredi prejšnjega stoletja Jože Pavšič. Prezidal je staro šolo, kmalu za njim je pouk prevzel Franjo Ravnik (1871 - 1883), istrski narodni buditelj, voditelj čitalniškega in taborskega gibanja. To gibanje brez pesmi ne bi uspelo. Ravnik se je potegoval za združitev vseh Slovencev in za bratstvo z drugimi jugoslovanskimi narodi. Kot tak je veliko storil za prebujenje istrskega človeka. Takega pomni najstarejši Kortežani za kraj je naredil veliko dobrega, skrbel za revne in bistre učenca, zbral podatke za zgodovino kraja in nakazal smeri za razvoj šole.

Pred 120 leti so peli predvsem naslednje pesmi: Čuk se je oženil, Škranček poje, žvrgoli, Oj ta soldaški boben.

Pismenih virov o začetkih društvenega življenja ni. Po spominu najstarejših vaščanov so teklo priprave za ustanovitev godbe že leta 1882. Leta 1894 je obstajalo pevsko društvo.

Največji razcvet je doživelo društveno in tudi politično življenje na vasi na prehodu stoletij, v dobi iredentičnega pritiska, zlasti pa v obdobju narodnega miru — v dobi sprave med slovensko-hrvatsko stranko in italijansko liberalno stranko v letih 1908 - 1913. Tedaj sta tu poučevala učitelj Orel in njegova žena. Vas je dobila novo šolo, zadružno, hranilnico. Učitelj je vodil pevski zbor, bil je duša društveno-političnega življenja.

Pevci in godbeniki so pogosto nastopali v sosednjih vaseh. Tako leta 1912 ob otvoritvi slovenske Ciril-Methodove šole v Sv. Luciji. S Kaštelani so spletili bratske vezi in si izmenjavali obiske.

Do prihoda fašistov na oblast so se udeleževali srečanj pri Roti. V tem času so peli pesmi, ki so budile ponos slovenski pripadnosti in bratske vezi s sosednjimi Hrvati. Te pesmi so: Jaz sem Solvan, Iz bratskih zagrljajev...

Godba na pihala v Kortah je bila ustanovljena ob koncu prejšnjega stoletja, verjetno leta 1897. Iz leta 1901 je ohranjena slika, na kateri je enajst godcev. Instrumente je godbi kupil trgovec Grbez-Zorzin. Vaje so imeli v njegovi hiši, tako tudi prireditve. Zorzin je bil vesele narave in zato priljubljen. Na njegov račun znajo ljudje še danes povedati marsikatero: Godci so mu morali v zahvalo za glasbila zorati njeve. Nekoč so prišli otroci ponoči. V plug so vpregli sebe... Ob oranju njiv na Rajulu so na koncu vsake vrste eno zaigrali, da so opozorili na svoje početje...

Franč Korenika (r. 1896) se spominja tistih časov: godba je navadno igrala po vasi za Novo leto, o pustu in drugih prilikah. Ljudje so se godbenikom oddolžili za njihov trud s kozarcem vina in domačimi dobrotami. Ko je nekoč mlada godba, še negotova ob svojih notah, koraka v Dolenjo vas, se je Čuku - Ivanu Grbcu sezul čevlji. Zaverovan v igranje na svoj boben in v strahu, da ne bi pokvaril nastopa, je raje sledil tovarišem na pol bos.

Včasih je bilo za našega kmeta - kolona življenje težko. Imel je le malo zemlje, pestile so ga visoke datjave. Svoje tegobe je pozabil ob svojih običajih, ko ga je spremljala šala, godba in pesem.

V dobi fašistične oblasti so ljudske navade počasi izginjale, kajti fašisti

jim niso bili naklonjeni. Slovenska beseda in pesem sta bili prepovedani. Godci so dovoli igranje le na plesih. Leta 1937 se je zgodilo tole: tretjo nedeljo v oktobru, ob vaškem opasilu, je bil ples na prostem. Ob strogem nadzoru karabinerjev je fantom prekipelo, peti so začeli po slovensko. Nastal je pretep. Karabinerji so se pred točo kamenja zatekli v gostilno. Iz Izole so dobili okrepitev. Priprli so šest fantov in jih imeli v zaporu v Piranu tri mesece.

Pevski zbor je po prvi svetovni vojni ob priključitvi k Italiji še vedno vodil učitelj Franc Orel. Njegov zadnji nastop je bil prav ob tej priliki. Naročeno mu je bilo, naj pred oblastniki nastopi z otroškim zborom. Pevovodja je med dirigiranjem jokal. Slutil je najbrž, kaj čaka slovensko ljudstvo v teh krajih. Ponoči je učitelja zadela kap, od katere si ni več opomogel. Zbor je nato prevzel učitelj Friderik Pečar iz Pobegov. Do nastopa fašizma je imel vaje še javno, nato pa v odmakljeni sobi v šoli, da se petja ni slišalo. Peli so ljudske pesmi. Pevovodja je še nekaj časa org'al in vodil cerkveni zbor, ki je javno lahko pel le še v cerkvi. Nato so Pečarja pregnali v Italijo. Po letu 1928 so hoteli pregnati slovensko petje tudi iz cerkve. Ljudje so vztrajali pri svojem in peli sami brez organista. Včasih je imel z zborom skrivoma vaje Ivan Kotrl. Ljudska pesem je izginila iz vasi in imela svoj prostor le v gostilni in kmečkih kletih, kjer so peli varni pred sumljivimi ljudmi.

V obdobju NOB je bilo ozemlje pod strogim nadzorom okupatorja in domačih izdajalcev. Prve partizanske pesmi je izvajal Kotrl s hčerami na prosavi pred šolo. Bila je v prvih dneh svobode, po maši za padle. Pesmi je pevovodja vzel iz pesmarice Partizanska pesem, in sicer Jutri gremo v napad, Nag'o puške smo zgrabili.

Po osvoboditvi so kmalu organizirali šestdesetčlanski mešani pevski zbor. Pevovodja je bil Kotrl. Na klavirju ga je spremljala učiteljica Vlasta Koglot. Zbor se je z velikim navdušenjem lotil dela. Pel je doma in na prireditvah v Kopru, Šmarjah, Čezarjih, Marežgah. Pevci zlasti pomnijsko tekmovalnost v Kopru, kjer je nastopilo 16 zborov. Odrezali so se zelo dobro samo zato, ker so se požrtvovalno in z veliko verno udeleževali vaj. Tovariš Venturini je prinašal iz Trsta partiture, ki jih je bilo potrebno razmnožiti ročno in ob svetlobi petrolejk. Pevci so se svojevno vodji oddolžili tako, da so mu sli obdelali njive. Vaje so imeli pri nje-mu doma ali pa v učnici, ki gleda na Dolenjo vas. Odrpli so vsa okna, da je pesem svobode odmevala daleč okoli.

Mešani pevski zbor, kot tudi na novo ustanovljena godba na pihala, sta delovala do leta 1954 pod vodstvom istega pevovodje. Nekaj časa sta zbor vodila Bruno Grbec in Silvano Korenič, oba domačina.

Ker je bilo v navadi, da so peli pri pogrebih in s tujimi pevci domačini niso bili zadovoljni, so se leta 1970 oddolžili, da obnovijo delo zbora. Ob mentorstvu prejšnjega pevovodje je zbor prevzel Ivan Panger. Po enem letu delovanja so na občnem zboru prosvetnega društva Janko Premrl - Vojko, to je bilo marca 1971, sklenili, da bo pevski zbor odslej deloval v okviru tega društva. Zbor odtlej redno sodeluje na reviji Primorska poje, na pevskem taboru v Šentvidu pri Stični, na vseh prireditvah v domačem kraju. Nepogrešljiv je tudi na vsakem pogrebu, celo v okoliških krajih. Letno priredijo tudi vsaj en koncert doma, gostujejo pa še v Izoli ter drugih mestih. V zboru je 30 članov, predvsem mladih fantov in mož.

V sodelovanju z moškim pevskim zborom «France Bevk» iz Šmarji pri Kopru prireja moški pevski zbor »Janko Premrl - Vojko« iz Dvorov nad Izolo (Korte) jubilejni koncert. Ta bo v nedeljo, 22. januarja 1984, ob 17. uri v prenovljeni dvorani Kulturnega doma v Kortah. Pevci želimo tako počastiti 90-letnico ustanovitve domačega pevskega društva in 14-letnico moškega pevskega zbora.

NADA MORATO

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
- 12.05 Pronto... Raffaella?
- 13.25 Vremenske razmere
- 13.30 Dnevnik
- 14.00 Pronto... Raffaella? - zadnji poziv
- 14.05 Po poteh Kalifornije - TV film
- 5.00 Primiissima - Aktualnosti
- Dnevnika 1
- 15.30 Šolska oddaja: Dokumentarec o živalih
- 16.00 Cartoni magicj
- Topolino story
- 16.50 Danes v parlamentu
- 17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
- 17.05 Forte fortissimo TV top
- 18.30 Colpo al cuore - TV film
- 19.00 Italia sera: dogodki in osebnosti
- 19.40 Almanah - Vremenske razmere
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 Loretta Goggi in Quiz
- 22.00 Dnevnik
- 22.10 Il vecchio e il bambino - film
- 23.35 Dnevnik 1 - Zadnje vesti
- Danes v parlamentu - Vremenske razmere
- 23.45 Šolska oddaja

Drugi kanal

- 9.45 - 11.45 Pagine da televideo
- 12.00 Che fai mangi? - oddaja o prehrani
- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.30 Capitol - TV serija
- 14.15 Tandem... in partenza: vesti in radovednosti
- 14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti

14.35 Tandem:

- Paroliamo - nagradno tekmovanje
- Dokumentarni film o rastlinah
- 16.30 Tečaj angleščine
- 17.00 Svetovno prvenstvo v smučanju
- 17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
- 17.35 Iz parlamenta
- 17.40 Vediamoci sul due: direktni prenos iz studia 3
- 18.30 Dnevnik 2 - Šport
- 18.40 Ulice San Francisca - TV film
- Vremenske napovedi
- 19.45 Dnevnik 2 - Poročila
- 20.30 Western di cose nostre - 2. del
- 22.00 Dnevnik 2 - Večerne vesti
- 22.10 A bocca aperta
- 23.10 Filmske novosti
- 23.15 Besede in glasba z ansamblom War
- Ob koncu: Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

- 16.00 Policia in družba
- 16.30 Piccolo mondo antico - 4. nadaljevanje
- 17.30 XVIII. dinastija - 3. oddaja
- 18.00 Sto italijanskih mest
- 18.25 Glasbena oddaja
- 19.00 Dnevnik 3
- 19.35 E il San Carlo va... - 2. del
- 20.05 Obletnice: Federigo Tozzi
- 20.30 Iz gledališča Rossetti v Trstu: »L'affare Danton«
- v odmoru Dnevnik 3
- 23.25 Dnevnik 3

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 9.00 Čebelko Hlaček
- 9.25 Risanka
- 9.30 Skrivnostni otok - TV serija
- 10.25 Mladi virtuoz: Violončelo
- 10.45 Zemljepisne posebnosti: Živi zakladi Japonske
- 11.40 Jakec in fiziček - risani film
- 13.05 E. Peroci: Nina in Ivo: Poslavljam se
- 17.30 Poročila
- 17.35 Jazz na ekranu: Kvintet David Schnitter
- 17.55 Modro poletje - nanizanka
- 18.25 Obzornik ljubljanskega območja
- 18.40 Turizem - možnosti in priložnosti
- 19.10 Risanka
- 19.24 TV in radio nocoj
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 Dnevnik
- 19.55 Vreme
- 20.00 Marco Polo - nadaljevanka
- 21.15 Ne prezrite
- 21.30 Dnevnik
- 21.45 Pomočnik - film

Koper

- 14.00 Odprta meja - Videoteleks
- Danes bosta v oddaji ODPRTA MEJA med drugimi tudi naslednja prispevka:
- TRST - Enotna slovenska delegacija pri prefektu Marrosuju
- TRST - Premiera SSG: »Vsem galijom vile v vamp«
- ter športna napoved

- 16.30 Odprta meja - Videoteleks
- 17.00 TV novice
- 17.05 TV šola: dokumentarna oddaja
- Risanke - lutke
- 18.00 Rumpole, serijski film
- 18.50 Princesa »Zaffiro« - risanke
- 19.30 TVD vse danes
- 19.50 Drevi
- 20.00 Aktualna tema
- 20.30 Pomlad življenja - film
- Igrajo: Gregory Peck, Jane Wyman, Claude Jarman
- 22.20 TVD nocoj
- 22.30 Visoki pritisk - glasbena oddaja

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 Buongiorno Italia
- 9.00 Una vita da vivere - TV nadaljevanka
- 10.30 TV film
- 12.00 Help - nagradno tekmovanje
- 12.30 Bis - nagradno tekmovanje
- 13.00 Il pranzo è servito - nagradno tekmovanje
- 13.30 Santieri - TV nadaljevanka
- 14.30 General Hospital - TV film
- 15.30 Una vita da vivere - TV nadaljevanka
- 16.50 Hazzard - TV film
- 18.00 Il mio amico Arnold - TV film
- 18.30 Popcorn - glasbena oddaja
- 19.00 Arcibaldo - TV film
- 19.30 Zig zag - nagradno tekmovanje
- 20.25 Ciao gente - oddajo vodi Corrado
- 22.50 TV film

RETEQUATTRO

- 8.30 Ciao Ciao - oddaja za otroke
- 9.30 Mr. Abbott e famiglia - TV film
- 10.00 Lotta per la vita - TV film
- 11.00 Zio Adolfo in arte Führer - film
- 12.20 Fantasilandia - TV film
- 13.20 Maria Maria - TV film
- 14.00 La villa bianca - TV film
- 14.50 Il gusto del peccato - film
- 16.20 Ciao ciao - oddaja za otroke
- 17.50 Lobo - TV film
- 18.50 Marron Glacé - TV film
- 19.30 M'ama non m'ama - nagradno tekmovanje
- 20.25 L'avventuriero di Burma - film
- 22.15 Sport: Caccia al 13
- 22.45 Soldi ad ogni costo - film

ITALIA 1

- 8.30 Happy - risanka
- 8.50 Cara cara - TV film
- 9.20 Febbre d'amore - TV nadaljevanka
- 10.15 Scuola elementare - film
- 12.15 Rubrika o dietologiji
- 12.30 Strega per amore - TV film
- 14.00 Cara cara - TV film
- 14.45 Febbre d'amore - TV nadaljevanka

- 15.30 Aspettando il domani - TV nadaljevanka
- 16.00 Bim, bum, bam
- 17.45 Galactica - TV film
- 18.45 L'uomo da sei milioni di dollari - film
- 19.45 Italia 1 - flash
- 20.00 Il tulipano nero - risanka
- 20.25 Ci rivediamo all'inferno - film
- 22.35 Supercar - TV film
- 00.10 Con le spalle al muro - film

TELEPADOVA

- 10.00 Codice tre - TV film
- 11.00 I Sullivan - TV film
- 12.00 Buck Rogers - TV film
- 13.00 Tigerman - risanka
- 13.30 Lupin III. - risanka
- 14.30 Payton Place - TV film
- 15.00 Kingston - TV film
- 16.00 Medical Center - TV film
- 17.00 Risanke
- 19.30 Buck Rogers - TV film
- 20.20 Mayerling - film
- 22.00 Ellery Queen - TV film
- 23.00 TV film
- 24.00 Film

TRIVENETA

- 8.30 Supertrain - TV film
- 9.30 Medusa - TV film
- 10.00 Monitor
- 12.40 The Bold Ones - TV film
- 13.30 Risanke
- 14.00 La baia di Ritter - TV film
- 14.30 Odaja o ribolovu
- 16.00 Filmski spored
- 16.30 TV film
- 17.30 Risanke
- 18.30 Ispettore Bluey - TV film
- 19.30 Tutto motori
- 20.15 Il giustiziere - film
- 22.00 Q P Coupon
- 1.10 TV 7 Play boy

TELEFRIULI

- 12.00 Insieme
- 13.30 TV film
- 14.00 Pepe - film
- 15.45 Spazio
- 18.55 Lassie - TV film
- 20.00 TV film
- 20.30 Oh che bella guerra - film
- 22.20 I pirati del fiume rosso - film

RADIO

RADIO TRST A

- 7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.40 Pravljičja; 8.10 Almanah; Na goriškem valu (ponovitev); 8.40 Glasbena matineja; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik; Beležka; 12.00 Sestanek ob 12.00 - Pripravljalna Vida Košuta in Marjuča Offizia - Glasbeni potpuri; 13.20 - 17.00 Radijsko popoldne: Dogodki in problemi; 14.10 Roman v nadaljevanjih (umetniško branje); Töne Partij: »Volk na madridskih ulicah«. Dramaturška redakcija in režija: Jože Babič. 6. in zadnji del; 14.35 Od ekrana do ekrana; 16.00 Trim za vsakogar (ponovitev); 16.30 Tja in nazaj; 17.10 Mi in glasba: Mladi izvajalci: goriška pianistka Silvia Zazzaro; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Nabožna glasba.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

- 6.30, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro - Jutrarnji koledar; 6.15 Pravočasno svetuje zavarovalnica Triglav - Vremenska napoved - Cestne razmere - EP - Objave; 6.45 Prometni servis - Napoved radijskega in TV sporeda; 7.00

Te dni mineva 20 let plodnega sodelovanja med Unijo Italijanov za Istro in Reko in tržaško ljudsko univerzo. Temu jubileju bomo posvetili veliko pozornosti v Primorskem dnevniku. Ob 17.30 pa predstavljamo drevišno premiero SSG v Trstu. Uporizorili bodo Partljičevo dramatizacijo Pregljevje novele »Matkova Tina«. Ob 13.20 pa boste na našem valu lahko prisluhnili kroniki festivala 13. GSMO.

Zaključek; 7.15 Val 202; 13.00 Otvoritev - Danes na valu radia Koper - Glasba, zanimivosti, reportaže; 13.45 Glasbena mladina - Objave, kinospored, EP; 14.20 Glasbene aktualnosti; 14.35 Oddaja brez naslova; 15.30 Danes z nami; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik - Objave.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

- 7.15, 12.30, 15.30, 17.30 Radijski dnevnik; 6.15, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 6.00 Glasbeno jutro: Koledarček, Popevka tedna; 7.00 Dober dan dan; 8.00 Estetistka: vprašajte zdravnika; 9.00 Štirje koraki; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.35 La girandola; 11.00 Svet mladini; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Pike na i; 12.50 Govorili bomo o...; 14.00 Popoldanski spored: Popevka tedna; 14.32 New dance; 15.00 Oddaja o kulturi in umetnosti; 16.15 La Vera Romagna.

RADIO 1

- 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.05 Glasbena kombinacija; 6.15 Autoradio flash; 6.46 Včeraj v parlamentu; 9.00 Glasbeno govorni spored; 10.30 Popevke; 11.10 Uno di New York, 10. nadalj.; 11.30 Top story; 12.03 Ul. Asiago Tenda; 13.20 Tedenske turistične informacije; 13.30 Poštna kočija; 13.40 Master; 13.56 Informacije za turiste; 14.30 Šolska oddaja; 15.03 Radio 1 - za vsakogar: Homosapiens; 16.00 Aktualnosti; 17.30 Radio 1 - Ellington '84; 18.00 Europa spettacolo; 18.30 Večerna glasba; 19.15 Svet motorjev; 19.25 Nabožna oddaja; 19.30 Audiobox Lucus; 20.00 Radijska po vest; 20.30 Carolina delle lacrime.

LJUBLJANA

- 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 21.00 Poročila; 6.10 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Sprehod po tržnici; 7.35 Prometne informacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate?; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Vedri zvoki; 13.00 Danes do 13.00; - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 Latko Devčić: Istrska suita; 14.25 Vrtljak; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.35 Vrtljak - vmes: Napotki za turiste; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Pojemo in godemo; 18.15 Gremo v kino; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Vsa zemlja bo z nami zapela...; 20.00 Zakaj imamo radi?...; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - glasba.

Tudi na ZSKD izpolnjujejo prošnje za podporo kulturnim dejavnostim

V zvezi z zakonom št. 68 z dne 8. 9. 1981 o razvoju in širjenju kulturne dejavnosti je dežela sama poverila pokrajinam nalogo, da neposredno in posredno s pomočjo ustanovam in društvom finančno podpirajo nekatere dejavnosti. Prošnje za finančne podpore morajo zainteresirane ustanove in društva predložiti do 1. januarja. Pokrajina je ob tej priložnosti izdala okrožnico, ki določa in pojasnjuje, kako naj bodo prošnje predložene. Okrožnica je na razpolago v pokrajinski vratarnici (Trg Vittorio Veneto in Ul. Geppa), društva pa jo lahko dvignejo tudi na sedežu ZSKD v Ul. Sv. Frančiška 20.

Konzorcij za smetarsko službo bo v kratkem razširil dejavnost

Dosedanjim petim članicam se bo pridružilo še šest občin

Medobčinski konzorcij za smetarsko službo, v katerem zdaj sodeluje pet občin (poleg Gradišča in Krmina še tri druge manjše), bo že v prihodnjih mesecih znatno razširil območje delovanja. Prošnje za pristop je že poslalo šest občin iz goriške pokrajine in nekatere občine iz videmske pokrajine. Konzorcij razpolaga z upepeljevalnikom pri Moraru, ki ga sicer upravlja družba Sasp, podjetje, ki upravlja tudi podobno napravo pri Sovodnjah.

Doslej si je konzorcij nabral, predvsem zaradi premajhnega delokroga in vsled tega pre nizke stopnje izkoriščenosti naprav, precej finančnih bremen. Položaj naj bi se s pristopom novih članic in z ustreznimi prispevki dežele v prihodnje bistveno izboljšal.

O teh vprašanjih je tekla beseda na sestanku v sredo zvečer, v Gradišču, ki so se ga udeležili predstavniki devetnajstih občin goriške in videmske pokrajine. Sklican je bil z namenom, da se pospeši postopek za razširitev konzorcija na nove članice in da se točneje opredelijo različna upravno-organizacijska, tehnična in tudi finančna vprašanja.

Tako bodo predstavniki občin že v prihodnjih dveh, treh tednih prejeli

izpopolnjen predlog za spremembo statuta ter nekatera druga pojasnila.

Najbolj nujno je rešiti organizacijsko-upravno vprašanje, na daljši rok pa se bo treba dogovoriti o izpopolnitvi upepeljevalnika pri Moraru s ciljem povečanja zmogljivosti, namestitvi nekaterih dodatnih naprav za izkoriščanje toplote, nakupu ustreznih vozil za pobiranje in prevažanje smeti itd. Na daljši rok je predvideno, da bo za smetarsko službo na območju vseh občin, članic, skrbel konzorcij z lastnimi sredstvi in lastnimi uslužbenci.

Vendar, kakor smo že uvodoma poudarili, so to vprašanja, ki bodo prišla na vrsto kasneje. Trenutno je treba rešiti organizacijsko-upravne aspekte in takoj formalno sprejeti v konzorcij občine, ki to želijo (in ne čakati na morebiten pristop drugih). Prav to pa je nekoliko kočljivo vprašanje, saj so nekatere občine že v prejšnjih letih in še pred dejanskim pričetkom delovanja konzorcija na svoj način in kar precej zadovoljivo rešile vprašanje pobiranja in upepeljevanja, oziroma predelave smeti. V glavnem gre za občine v neposredni bližini Gorice, ki smeti vozijo v upepeljevalnik pri Sovodnjah. S pristopom v konzorcij bi morale sprejeti tudi precej visoko finančno breme. Služba pobiranja, odvažanja in uničevanja smeti, ki je od letos obvezna v vseh občinah, bi stala mnogo več. Ker pa zakon določa, da morajo tovrstne storitve plačati uporabniki, bi to pomenilo občutno povišanje tarif, oziroma bi morale občine iz drugih sredstev kriti razliko. V položaju v kakršnem se nahajajo predvsem manjše občine, je možnost take rešitve bolj majhna.

Precej pozornosti so na sestanku v Gradišču nadalje namenili pristopu občin, ki upravno sodijo v videmsko pokrajino. Ker je upravni postopek za ustanavljanje konzorcijev, ki združujejo občine iz različnih pokrajin precej zapleten in predvsem dolgotrajen (zadevne sklepe mora odobriti deželni nadzorni organ in ne pokrajinski), je bila nakazana možnost, da bi omenjenih občin zaenkrat formalno ne sprejeli med članstvo, ampak bi bilo vprašanje, s praktičnega vidika prav tako zadovoljivo rešeno. Koriščenje, oziroma nudenje uslug bi uredili s posebno pogodbo, v bistvu pa bi te občine za storitve plačevale isto ceno kakor članice. Do razjasnitve naj bi prišlo že v prihodnjih tednih.

Simpozij o Štefanu Kociančiču danes v Fogarjevem centru

V kulturnem centru Luigi Fogar bo danes popoldne, ob 15.30, mednarodni znanstveni simpozij o Štefanu Kociančiču, goriškem slovenskem vsestransko razgledanem možu, ki je živel od leta 1818 do 1883 in veliko ustvarjal. Simpozij prireja goriški Zavod za družbeno in versko zgodovino.

S poročili bodo sodelovali prof. Jože Pirjevec s tržaške univerze, prof. Franc Kralj, docent v semenišču v Vipavi, prof. Giuliano Tamani z univerze v Benetkah, Branko Marušič, ravnatelj Goriškega muzeja v Kromberku, msgr. Ettore Fabbro, direktor goriške semeniške knjižnice, prof. Sergio Tavano tržaške univerze in prof. Luigi Tavano z Zavoda za družbeno in versko zgodovino.

Macedonova igra za šolsko mladino

Vodstvo deželne gledališke ustanove je tudi letos pripravilo igro za najmlajše. Igro z naslovom »Racconta tu che racconto anch'io« je režiral Francesco Macedonio, ki je pripravil tudi tekst. Igro je nastudirala skupina La contrada iz Trsta, ki deluje na tem področju že več let.

Sedanje delo bodo predstavili prvič v Gorici, v dvorani Stella matutina, v ponedeljek, 23. januarja, ob 17. uri. Predstava bo namenjena izključno u-

čiteljem goriške pokrajine kot tudi drugim kulturnim animatorjem.

Vendarle razprava o obnovitvi proste cone

V posvetovalnem odboru goriške trgovinske zbornice bodo na današnji seji razpravljali o vprašanju v zvezi z zapadlostjo in obnovo zakona o goriški prosti coni. Veljavnost zakona poteče, kakor znano, konec prihodnjega leta in je treba zato čimprej pričeti postopek za njegovo obnovo. In prav tu se postavlja novo vprašanje, ali podaljšati veljavnost obstoječih določil, ali pa sprožiti postopek za spremembo in prilagoditev določil današnjemu stanju. V tem smislu je enotna sindikalna federacija že konec leta '82 predstavila svoj predlog in dala pobudo za začetek razprave.

NA TRŽIŠKEM

Danes dve uri brez avtobusov

Uslužbenci medobčinskega konzorcija za avtobusni prevoz na Tržiškem bodo danes izvedli dveurno protestno stavko. Avtobusi ne bodo vozili od 10. do 11. ure in od 15. do 16. ure.

S stavko protestirajo proti nepopustljivemu stališču ravnateljstva v zvezi z nekaterimi zahtevami in predlogi uslužbencev.

Zatiranje borovega prelca

Goriško županstvo je te dni izdalo ukaz o obveznem uničenju gosenic borovega prelca. Gnezda je treba odstraniti in uničiti do 15. februarja.

Prispevajte za Dijaško matico

Razna obvestila

SKD Hrast iz Doberdoba vabi v nedeljo, 22. t.m., na predstavo burke v treh dejanjih »Moč uniforme« Jaka Štoko ob 16.30 v župnijskem domu v Doberdobi.

V Sovodnjah priredi v februarju in marcu Kulturno društvo kuharski tečaj. Vpisovanja in pojasnila pri odbornici Zlatki Tomšič. Pohitite.

Ravnateljstvo trgovskega zavoda Ivan Cankar obvešča starše, da bo roditeljski sestanek, danes, 20. januarja, ob 18. uri v šolskem poslopiju v Ul. Rismondo.

Komisija za odbojko pri TO ZSSDI za Goriško priredi danes, 20. januarja, ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici predavanje s predvajanjem dokumentarnega filma »Srebrni galeb«. Film so posneli na svetovnem odbojškem prvenstvu pred nekaj leti v Rimu.

Razstavi o slovenskem šolstvu in o Partizanskem dnevniku si je mogoče v Kulturnem domu ogledati vsak dan od 17. do 19. ure.

Kino

Gorica

VERDI 18.00—22.00 »L'ospedale più pazzo del mondo«.

VITTORIA 17.00—22.00 »Esibizioni porno II.«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 18.00—22.00 »Vacanze di Natale«.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 »Il libro della giungla«.

PRINCIPE 18.00—22.00 »Week-end di terrore«.

COMUNALE 18.00—22.00 »Re per una notte«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 »Kača v orlovi senci«.

SVOBODA 18.00 »Moj očka za določen čas«. 20.30 »Svet seksa«. Nočni kino.

DESKLE 19.30 »Skanerji - moč rušenja«.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Sant'Antonio, Ul. Romana, telefon 40-497.

POGREBI

Danes v Gorici, ob 11. uri, Aldo Falcone iz splošne bolnišnice.

NOVE MANIFESTACIJE KOVINARJEV V TRŽIČU

9. februarja protestna manifestacija deželnega značaja

Na včerajšnji skupščini v tržiški ladjedelnici, namenjeni predvsem delavcem, ki so v dopolnilni blagajni, so se dogovorili o poteku sindikalnega boja in posameznih akcij v prihodnjih tednih. V Trziču bo v prihodnjem tednu spet velika protestna manifestacija, kot priprava na to pa bodo že od ponedeljka dalje sklicali skupščine delavcev po posameznih obratih v ladjedelnici.

Tovarniški svet namerava skupaj s tajništvom sindikata kovinarjev, še okrepiti akcijo informiranja javnosti in predvsem upraviteljev s težkim in skorajda brezizhodnim položajem podjetja. Upravitelji, vsaj večjih občin, naj bi 10. februarja tudi sodelovali na zborovanju, ki bo v Rimu prav o vprašanjih ladjedelništva in vloge podjetij z državo udeležbo. Dan prej, to je 9. februarja, pa bo velika manifestacija kovinarjev deželnega značaja.

Na včerajšnji skupščini je Luigi Francovig, član tovarniškega sindikalnega sveta, pojasnil trenutni položaj v podjetju, ki je nadvse zaskrbljujoč. Brez novih in izdatnih naročil, ki bi morala vsekakor prispeti najkasneje do sredine februarja, ne bo drugačne možnosti za izhod iz krize, kakor vpis v dopolnilno blagajno vseh zaposlenih v ladjedelnici. To bi pomenilo višek krize in vsekakor konkreten začetek zapiranja podjetja.

Predstavniki sindikalnega sveta so

na včerajšnji skupščini nadalje obljubili, da se bodo takoj pozanimali pri ravnateljstvu podjetja o utemeljenosti govorice o skorajšnjem pričetku gradnje dveh posebnih ladij za prevoz premoga. Novica v tem smislu se je razširila prav v zadnjem času.

Sindikalni spor v APT še traja

Sindikalni spor v pokrajinskem prevoznem podjetju APT še ni bil poravnat, čeprav si pokrajinska uprava zelo prizadeva za čimprejšnjo normalizacijo. Šoferji na avtobusih namreč še vedno opravljajo samo naloge šoferjev in ne izvajajo nadzorstva nad potniki in niti ne izdajajo vozovnic.

Poskus normalizacije pomeni tudi zadnji sestanek neposredno prizadetih strani, v sredo zvečer, na katerem so se med drugim dogovorili o skorajšnjem sklicu upravne komisije podjetja, ki naj bi vzela v pretres nekaj vprašanj v zvezi z odnosi z vodilnimi funkcionarji. Komisija se bo sestala v torek, 24. t.m. Še pred koncem meseca pa bodo v pokrajinskem svetu poskrbeli za imenovanje novih članov omenjene upravne komisije, katerim je mandat potekel 31. 12. lanskega leta. Pokrajinski svet se bo pred koncem meseca namreč sestel kar trikrat.

Bolnišnica v Trziču zgrajena Primanjkuje denarja za vselitev

Nova bolnišnica v Trziču je že dalj časa dograjena. To kar zadeva zidarska dela in opremljanje notranjosti. V zadnjem času so pričeli urejati tudi okolico novega objekta, zgradili ograjni zid in tudi uredili obširni parkirni prostor. Kljub takemu stanju pa trenutno še ni slišati napovedi o skorajšnji vselitvi, oziroma preselitvi v nove prostore. Težave so predvsem finančno-organizacijskega značaja. Z drugo besedo, ni denarja, da bi dokupili še tisto opremo, ki je nujno potrebna za brezhiben začetek dejavnosti, še večjo oviro pa menda predstavlja vprašanje o zaposlitvi dodatnega osebja.

Objekt bodo postopoma izročali namenu, za katerega je bil zgrajen. Tako naj bi v novo bolnišnico najprej preselili laboratorije in druge službe namenjene zunanjim pacientom, šele nato tudi druge oddelke bolnišnice.

Te dni so si gradbišče bolnišnice ogledali člani upravnega odbora KZE ter se pogloblje seznanili tudi s predlogi, ki jih je glede prostorske ureditve izdelala posebna komisija. Zlasti kar zadeva namestitve laboratorijev in drugih služb za zunanje paciente.

Člani upravnega odbora KZE sicer zagotavljajo, da si v največji možni meri prizadevajo za čimprejšnjo izročitev namenu novega objekta, vendar je uspeh odvisen predvsem od razumevanja in finančne razpoložljivosti pri deželni upravi.

Huda prometna nesreča včeraj zjutraj v Trziču

Pridržana prognoza za 61-letno Gizelo Pahor

Prometna policija v Trziču še ni zaključila preiskave v zvezi s hudo prometno nesrečo, ki se je zgodila včeraj okrog 9.30 v drevoredu Cosulich v Trziču, v neposredni bližini križišča z državno cesto števil. 14. V omenjeni nesreči se je hudo poškodovala 61-letna Gizela Pahor iz Šablčev v doberdobski občini, ki se je peljala na motornem kolesu.

Iz tržiške bolnišnice so jo že včeraj dopoldne prepeljali na oddelek za oživljanje in intenzivno nego bolnišnice v Trstu, kjer so si zdravniki pri-

držali prognozo. V nesrečo je vpleten tudi 25-letni Daniele Gasparini iz Štancana, voznik fiata 850. Med obeh ma voziloma je namreč prišlo do trčenja. Pri padcu se je Pahorjeva hudo pobila po glavi.

Položaj v Ansaldo v očeh delavcev PSI

Delavci tržiške tovarne Ansaldo, včlanjeni v socialistično stranko, so na sestanku, ki so ga imeli skupno z načelnikom NAS v tej tovarni Spangherom in sindikalnim referentom v federaciji PSI Medeotom, preučili položaj v tovarni. Gre za načrt preosnove in sanacije podjetja, ki ga socialistični delavci tudi sprejemajo, enako kot ga je sprejel sindikat, vendar pa menijo, da način izvajanja tega načrta v tovarni v Trziču ni najboljši. 120 delavcev je v dopolnilni blagajni. Ravnateljstvo pa ni tega izvedlo tako kot bi bilo najbolje.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI D'Udine, Trg sv. Franciška 4, tel. 84-124.

Zrušil se je zid opuščene tovarne brusov v Gradišču

Goriški gasilci in delavci občine v Gradišču so včeraj dopoldne imeli polne roke dela, da so z ulice odstranili ruševine zidu nekdanje tovarne brusov v Gradišču in da so odstranili tudi neposredno nevarnost nadaljnje rušenja.

Na srečo ni bilo hujših posledic, lahko pa bi se stvari zasukale precej drugače. Zid starega poslopja se je zrušil včeraj, okrog 7.30 na stransko ulico, ki pelje proti naselju Saletti. Promet po tej ulici je sicer bolj redek, vendar v jutranjem času, približno prav ob uri, ko se je zid zrušil, vozi mimo šolski avtobus. Rečejo, da bi bilo dolgo let povsem zapuščeno in v že precej razpadajočem stanju. V zadnjih letih so nekajkrat celo podtaknili ogenj. Kar ni utegnil opraviti zob časa, je tako uničil ogenj.

Zgradbo in bližnja zemljišča je pred kratkim kupila občina v Gradišču, ki namerava tu urediti park. Opuščena tovarna umetnih brusov v Gradišču sodi med najstarejše industrijske objekte v tem kraju. Zgradili so jo še v prejšnjem stoletju in je bila za takratne razmere zelo dobro opremljena. V času med obema vojnama je imela nad 50 delavcev, propadanje pa se je pričelo po drugi svetovni

vojni, ko je našlo zaposlitev le dober ducat delavcev. Dokončno so jo zaprli v sedemdesetih letih.

V Trziču našli truplo neznanca

Včeraj zjutraj okrog 9.30 so v Trziču na nekem dvorišču v Ulici Volta blizu železniške proge našli truplo približno 60-letnega neznanca. Do poznih popoldanskih ur ni bilo njegovo ime znano. Policija domneva, da gre za človeka, ki je prišel iz kake psihiatrične bolnišnice.

KMEČKO - DELAVSKA POSOJILNICA V SOVODNJAH

vabi jutri, v soboto, 21. januarja, ob 17. uri v Kulturni dom v Sovodnje na zaključno proslavo

75-LETNICE POSOJILNICE

Nastopata Sovodenjski nonet in harmonikarski zbor šole Glasbene matic. Slavnostna govornika: predsednik posojilnice JOŽEF ČEŠČUT in časnika MARKO WALTRITSCH.

Predstavljen bo Sovodenjski zbornik.

O možnostih smučarskega turizma na Matajurju

V večjih smučarskih centrih naše dežele se je po božičnih in novoletnih praznikih že začela nizka sezona. Turistični operaterji so znižali cene storitev in skušajo z bolj ugodnimi tarifi privabiti čimveč smučarjev, predvsem pa so usmerili svoja prizadevanja na šole, za katere prireajo smučarske tečaje in »bele tedne«. Z dokajšnjo zamudo zaradi neugodnih snežnih razmer, so prejšnjo soboto začele delovati smučarske naprave tudi na Matajurju, kjer se je torej le v drugi polovici januarja začela zimska turistična sezona. Zaenkrat žičnica dela le štiri dni na teden in sicer ob sobotah, nedeljah, ponedeljkih in sredah, v februarju pa bodo smučarske naprave delovale s polno paro.

Tudi letos bodo namreč priredili smučarske tečaje za otroke iz Nadiških dolin, Čedad in okolice ter bele tedne za šole. Že zagotovili so na primer svojo prisotnost otroci iz Nabrežine, ki so že lani preživeli nekaj dni na snegu v Benečiji. Jutri zjutraj bo na Matajurju smučarska tekma med dijaki nižjih srednjih šol iz Nadiških dolin in Čedad, smučarski klub Matajur pa prireja za prihodnjo nedeljo tekmo za odrasle in otroke. V februarju bosta tekmovala v okviru obmejnega sodelovanja na športnem področju klub Matajur in klub Matajur iz Kobarida. Vendar kljub naporom nekaterih domačih turističnih delavcev in tudi gorske skupnosti Nadiških dolin ni Matajur prerasel v dobro obiskovano in razvito zimsko središče.

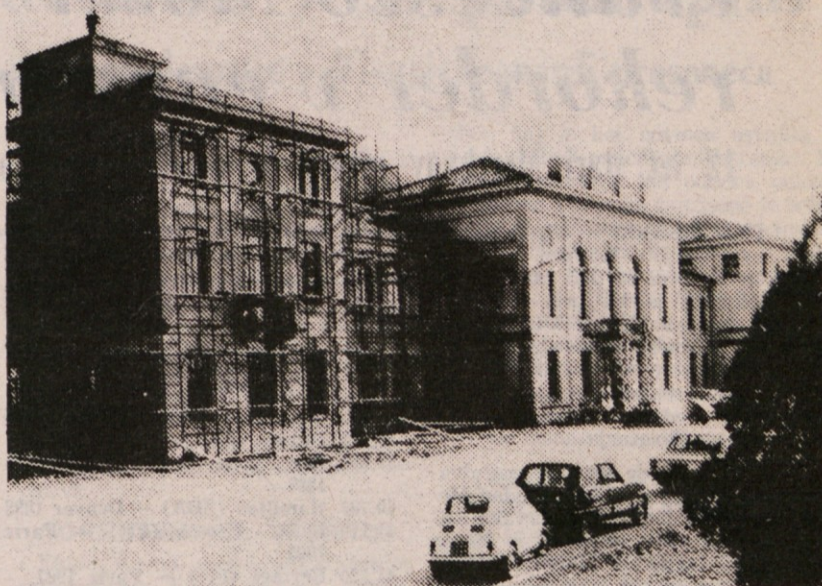
Kje so vzroki? O vprašanju razvoja turizma, še zlasti zimskega, ki je vzbudilo toliko polemik tudi med samimi prebivalci vasi Matajur, je bil govor tudi na zadnji skupščini Gorske skupnosti Nadiških dolin, ki se je sestala tik pred koncem leta in je med drugim izglasovala triletni razvojni načrt.

Proti so glasovali svetovalci KPI, vzdržali so se neodvisni. Načrt predvideva posege za preko 41 milijard lir. Triletni razvojni načrt Nadiških dolin ima pa kot prioritarno nalogo razvoj Matajurja. S tem v zvezi je vodstvo gorske skupnosti poudarilo pozitivne premike. Kot dokazujejo, je med drugim dejal predsednik Chiuc, obveze deželne odbornika za turizem Brancati, ki je nedavno bil na obisku v Nadiških dolinah in na Matajurju in se je kasneje tudi sestal v Vidmu z vodstvom gorske skupnosti. Precej pomislekov o možnosti razvoja Matajurja kot zimskega smučarskega središča pa so izrazili na skupščini nekateri svetovalci in med njimi tudi Fabio Bonini, župan iz Grmeka. »V vseh smučarskih centrih naše dežele danes smučajo, na Matajurju pa ne,« je dejal. »In to pogojuje naše posege, pogojujejo nas tudi pogledi in stališča deželne uprave glede tega centra.« Nato je Bonini predstavljal sklep deželne uprave o sektorialnem načrtu za turistični razvoj gorskih predelov Furlanije - Julijske krajine, ki se naslanja na natančno in razčlenjeno analizo o zimskem turizmu v naši deželi.

Matajur, kljub temu da je bil pred leti vključen med večjimi, vsaj potencialno, smučarskimi središči, je danes v sektorialnem načrtu dežele omenjen le kot manjše središče. Pa ne samo. »Zaradi geografske lege,« pravi omenjena študija, »je Matajur odločno neustrezen za smučanje. Na južni in vzhodni del hriba bije sonce od jutra do večera, pihajo morski vlažni vetrovi, možnost, da se razvija v višini ni, kajti Matajur je visok le 1.641 metrov.«

Omenjena študija, ki je bila osnova za deželni sektorialni načrt, nadaljuje z naštevanjem vseh pomanjkljivosti storitev, kot so na primer omenjene sposobnosti gostinskega sektorja in tudi težko prevozne ceste pozimi. Da ni Matajur ustrezno področje za razvoj smučarskega turizma, dokazujejo tudi izkušnje iz zadnjih petnajst let. Na osnovi vsega tega torej ni pričakovati, da bo deželna uprava finansirala razvoj Matajurja, če ne, v zelo skromni meri. Predlog župana iz Grmeka Boninija, da bi gorska skupnost naročila strokovnjakom, ki se ukvarjajo z vprašanji zimskega turizma, posebno študijo o stvarnih možnostih Matajurja in o sektorjih, ki jih je treba okrepiti za razvoj turizma v teku vsega leta in na področju Matajurja naprej, toda tudi v drugih krajih Nadiških dolin, je padel v prazno. Kakšne bodo sedaj izbire vodstva gorske skupnosti, ni znano. Znano pa je, da se noče sprijazniti z dejstvi in vztraja pri sanjarjenju o Matajurju kot v neki vrsti beneške Cortine.

Obnova učiteljsišča

V občini Špeter Slovenov so dokončali prvi del obnove tamkajšnjega učiteljsišča. Pri tem so dokončali zidove, električno napeljavo in kurjavo. Skupni strošek za omenjena dela je znašal 200 milijonov lir, od katerih jih je dežela nakazala 150 na podlagi zakona iz leta 76, 100 milijonov pa iz zakona iz leta 1977. Dela je prevzelo podjetje Benedil iz Čedad.

Brošura za ljubitelje hribov

Gorska skupnost Terskih dolin je s pomočjo združenja italijanskih alpinistov CAI iz Čente izdala za vse, ki ljubijo gore, brošuro, v kateri so opisane steze in poti, ki peljejo po Mucih, Chiamponu in Plaurisu. Knjiga zajema občine, Humin, Pušjo vas,

Brdo, Rezijo, Resiutto in Mužac. V knjigi so poleg poti opisani tudi kraji, vrste rož in živali, ki živijo na omenjenem področju. Skratka, gre za brošuro, ki lahko pomaga izletnikom in alpinistom, da se podrobneje seznajajo s tem lepim predelom naše dežele.

Za popestritev dela KD Rečan iz Ljes

Obnova vodstva, osvežitev in okrepitev delovanja, program za leto 1984. To so bile glavne teme, o katerih so na v zadnjih časih več sejah razpravljali člani kulturnega društva Rečan iz Ljes. Društvo, ki je gotovo med najstarejšimi beneškimi društvi, ustanovili so ga namreč proti koncu šestdesetih let, je bilo v zadnjih časih v hudi krizi, kar se je odražalo tudi v skrčenju lastne dejavnosti. In prav na potrebi, da bi ugotovili vzroke za tako stanje in istočasno, da bi pripravili načrt letošnjega delovanja, je bil poudarek zadnje seje društva, ki je bila prejšnji ponedeljek v Ljesah.

Značilnost kulturnega društva Rečan je vedno bila, da je v svojem delovanju vključevalo široko število ljudi, od mladih do starejših, od intelektualcev do delavcev. Ko so ga ustanovili, je seveda odgovarjalo najprej potrebi po uveljavljanju in odpiranju lastnih kulturnih in narodnih značilnosti, po spoznavanju lastne zgodovine. Širše vzelo pa je bilo društvo prva pobuda v občini Grmek, ki je dajala možnost domačinom, da se aktivno in ustvarjalno udeležijo kulturnega in političnega življenja, da se združijo tudi v drugačnih oblikah kot so cerkev in gostilna. Lahko bi rekli, da je odgovarjalo potrebi po udeležbi in sodelovanju.

Ni slučajno, da je prav v novem vzdušju, ki ga je ustvarilo društvo Rečan, nastala v Grmeku napredna občinska lista, ki upravlja občino že skoraj deset let. Društvo Rečan je tudi tisti center v katerem sta delovala istoimenski pevski zbor in Beneško gledališče. Sedaj sta zbor in gledališče samostojna. Delovanje društva pa se ni ošibilo. Nasprotno, pod njegovim okriljem so nastale druge pobude, druge interesne skupine, med katerimi velja omeniti fotografski krožek, ki je pripravil vrsto kvalitetnih razstav. Najbolj pomembna med njimi je bila razstava o izseljevanju, ki so jo priredili lani v Čedadu ob Dnevu emigrantov. Kot že rečeno, je bil prvi cilj, ki so ga ustanovitelji društva prav gotovo dosegli, združiti ljudi in jim nuditi možnost sodelovanja. Velik pomen je v tem pogledu imelo Beneško gledališče, ki je nudilo ljudem možnost razmišljanja o lastni identiteti in jih, čeprav na amaterski način, približalo gledališki umetnosti.

Precejšen uspeh je imel tudi »Senjam beneške pjesmi«, ki je spodbudil ustvarjalnost domačih avtorjev. Lani senjama niso priredili. Nekaj časa že ne prireajo niti natečaja, »Kar rože cvete, vasi se vesele«, ki je bil namenjen vsem prebivalcem občine in je nagrajeval gospodinje, ki so imele največ in najlepše rože pred hišo. Niso več priredili niti natečaja za najbolj urejeno in čisto vas. Na prvi pogled zdelo to obrobne pobude, vendar so imele velik odziv med ljudmi, ki so z zadovoljstvom sodelovali v društvu.

Ne da bi se spuščali v neplodno obravnavo vzrokov, ki so privedli do takega upadanja delovanja, so vsi člani novega vodstva potrdili voljo, da obnovijo delovanje društva, da zopet priredijo pobude, ki imajo kulturno težo, pa tudi take, ki so širše zanimive. V program za leto 1984 je v prvi vrsti »Senjam beneške pjesmi«, ki bo v začetku pomladi. V načrtu imajo tudi izdajo knjige o lanskem razstavi o emigraciji, izdajo brošure in kasete z najboljšimi pesmi »senjama«. Pri vsem tem pa bo treba poiskati vse možne poti za pridobitev potrebne finančne sredstva. Okrepiti bo treba tudi delovanje vseh skupin, od fotografske do tiste, ki prireja pohode po Nadiških dolinah in one, ki skrbi za organiziranje in upravljanje praznika sv. Jakoba ter spodbujati nastanek novih, so poudarili na ponedeljkovi seji. Nadaljevati pa bo treba tudi z delom s obvezno šolskimi otroki, saj je tovrstna dejavnost imela od samega nastanka društva veliko težo v okviru društvenega delovanja in je letos privedla do zanimive pobude v telovadnici na Ljesah, kjer so otroci iz vrtca, osnovne in nižje srednje šole imeli božični praznik s pesmimi in nastopi, tako v italijanščini kot v slovenščini. Poudarek proslave pa je šel kulturnim in zgodovinskim značilnostim okolja, v katerem otroci živijo, predvsem pa sodelovanju med domačim društvom, občino in šolskimi ustanovami.

Ne da bi se spuščali v neplodno obravnavo vzrokov, ki so privedli do takega upadanja delovanja, so vsi člani novega vodstva potrdili voljo, da obnovijo delovanje društva, da zopet priredijo pobude, ki imajo kulturno težo, pa tudi take, ki so širše zanimive. V program za leto 1984 je v prvi vrsti »Senjam beneške pjesmi«, ki bo v začetku pomladi. V načrtu imajo tudi izdajo knjige o lanskem razstavi o emigraciji, izdajo brošure in kasete z najboljšimi pesmi »senjama«. Pri vsem tem pa bo treba poiskati vse možne poti za pridobitev potrebne finančne sredstva. Okrepiti bo treba tudi delovanje vseh skupin, od fotografske do tiste, ki prireja pohode po Nadiških dolinah in one, ki skrbi za organiziranje in upravljanje praznika sv. Jakoba ter spodbujati nastanek novih, so poudarili na ponedeljkovi seji. Nadaljevati pa bo treba tudi z delom s obvezno šolskimi otroki, saj je tovrstna dejavnost imela od samega nastanka društva veliko težo v okviru društvenega delovanja in je letos privedla do zanimive pobude v telovadnici na Ljesah, kjer so otroci iz vrtca, osnovne in nižje srednje šole imeli božični praznik s pesmimi in nastopi, tako v italijanščini kot v slovenščini. Poudarek proslave pa je šel kulturnim in zgodovinskim značilnostim okolja, v katerem otroci živijo, predvsem pa sodelovanju med domačim društvom, občino in šolskimi ustanovami.

Ne da bi se spuščali v neplodno obravnavo vzrokov, ki so privedli do takega upadanja delovanja, so vsi člani novega vodstva potrdili voljo, da obnovijo delovanje društva, da zopet priredijo pobude, ki imajo kulturno težo, pa tudi take, ki so širše zanimive. V program za leto 1984 je v prvi vrsti »Senjam beneške pjesmi«, ki bo v začetku pomladi. V načrtu imajo tudi izdajo knjige o lanskem razstavi o emigraciji, izdajo brošure in kasete z najboljšimi pesmi »senjama«. Pri vsem tem pa bo treba poiskati vse možne poti za pridobitev potrebne finančne sredstva. Okrepiti bo treba tudi delovanje vseh skupin, od fotografske do tiste, ki prireja pohode po Nadiških dolinah in one, ki skrbi za organiziranje in upravljanje praznika sv. Jakoba ter spodbujati nastanek novih, so poudarili na ponedeljkovi seji. Nadaljevati pa bo treba tudi z delom s obvezno šolskimi otroki, saj je tovrstna dejavnost imela od samega nastanka društva veliko težo v okviru društvenega delovanja in je letos privedla do zanimive pobude v telovadnici na Ljesah, kjer so otroci iz vrtca, osnovne in nižje srednje šole imeli božični praznik s pesmimi in nastopi, tako v italijanščini kot v slovenščini. Poudarek proslave pa je šel kulturnim in zgodovinskim značilnostim okolja, v katerem otroci živijo, predvsem pa sodelovanju med domačim društvom, občino in šolskimi ustanovami.

Cesta preko Krnic

Deželni odbor F-JK je na svoji seji, ki je bila decembra meseca, dokončno odobril izvršilni načrt za popravilo ceste, ki pelje čez prelaz Krnice. Gre torej za cesto, ki gre od Lisemka preko Krnic v Učje. Odbor je za popravilo ceste namenil 1 milijardo lir. Realizacijo del bo opravil konzorcij iz Karnije.

Cesta bo morala biti dograjena do junija meseca leta 1985. Občinska uprava iz Režije je z zadovoljstvom pozdravila sklep deželne odbora, saj se tako reši veliko prometno vprašanje, za katerega se je občina zavzemala že več kot dvajset let. Cesta čez prelaz Krnice je namreč važna dovodnica, ki pelje iz doline Režije do Učja, ne da bi bilo treba pri tem vzeti daljšo pot, ki vodi preko Čente in prelaza na meji.

Hkrati pomeni cesta čez Krnice do vod k sosednjim dolinam Tera in Soče. Gre torej za pomembno delo, ki ga na žalost niso opravili že prej, in so raje izvedli dela, ki so bila za dolino Režije manj važna.

Naj zapišemo, da je bil problem tako občuten, da je občinska uprava Režije že pričela s popravili, da bi tako odstranila razne birokratke ovire.

TONE SVETINA

Med nebom in peklom

43.

»Obmolknite in ne porušite vsega, kar sva zgradila v teh dneh, ko sem se prvič v življenju počutil dobrega. Napolnjeni ste z idejami, ki jih je v vas vcepila šola, ki nima nobene prave zveze s stvarnim življenjem. Z idejami, ki jih je v vas vcepil oče z ničvrednim liberalizmom, ki ga gojijo lahko samo mogotci, katerih moč je denar in ne pamet!«

Ko je izgovoril zadnje besede, je odmaknil roko. Nekajkrat je s tesnobo zajela sapo. Gledala je vanj z velikimi zelenimi očmi, kjer se je zrcalil strah. Med njima je za hip zazijala razpoka, ki je segala do dna zemlje. Nista vedela, ali jo bosta lahko premostila...

13

Na službeno mesto se je vrnil z občutkom krivde. Zamislil, kako bo omrežil Trdnjavo nad reko, ni izpeljal. V njem so prevladovala misli racionalnega značaja. Trenutni navdih, kje in kako bi začel rušiti duhovni odpor teh ljudi v jedru, pa je prepustil času. Tržaške preiskave so ga vračale na prvotne sledi. Poti in pripovedovanja mnogih so se končavale v gozdovih Javornikov in Snežnika. Tu so se zavozlale poti mnogih usod.

Davčni izterjevalec Chiuc mu je prinesel iz vseh zaselkov ob meji po nekaj imen, kakršna mu je naročil. Iz Trdnjave nad reko mu je prinesel imeni dveh vaščanov. Bila sta to človeka, ki ju vas ni marala in ki ju je davila kriza. Poročnik Zanni je obema priškrbel še kar dobro plačano zaposlitev pri cestnih delih. V zahvalo sta obljubila, da se pridružita fašistični stranki, in seveda — kar je bilo obvezno — da

bosta vsaj od časa do časa poročala, kaj se dogaja v vasi. Take poročevalce so imeli že skoraj po vseh vaseh v dolini, v mestih pa še več. Težko pa je bilo pridobivati takšne ljudi v hribovskih, od prometnih zvez in življenja oddaljenih vaseh, kjer so kmetovali najtrdnjeji Slovenci.

Nova »lojalna državljana« sta povedala, da se vaški domoljubi zbirajo v gostilni pri kmetu Bečanu. Tu da prepevajo slovenske, pa tudi ruske in srbske pesmi. In še to sta povedala, da sta v gostilni večkrat slišala, kako so takoj po vojni alpinci tekli v dolino, in seveda tudi, kako vaščani bentijo nad državo in njenimi ukrepi.

To je bilo za varnostnega komisarja dovolj, da je stegnil desnico in pokazal s prstom na karti, kje začeti. Sicer še ni natančno vedel, kako začeti in proti komu. Zato je poklical vaškega župnika Sirka na pogovor. »Duhovniki so služabniki Vatikana,« si je mislil, »zato se bom z župnikom najlaže pomenil o interesih države, saj se le-ti ujemajo z interesi cerkve.«

S Sirkom sta se srečala na dekaniji. Šla sta v posebno sobo in se nekaj časa motrila, kot bi se težkala. Varnostni komisar se je predstavil in prešel k stvari brez uvoda.

»Vi ste duhovni oče v vasi, o kateri se v zadnjem času sliši marsikaj dobrega in tudi slabega. Zanima nas, kako ocenjujete položaj v svoji fari?«

Duhovnik ga je začuden gledal in se vprašal od kod zdaj, ko povsod lovijo tigrovce, tako nenadno zanimanje za njegove farane. Zbral se je in mirno dejal:

»Moji farani so pošteni in bogaboječi. Delajo na poljih in v gozdu. Trudijo se, da dajo cesarju, kar je cesarjevega, in bogu, kar je božjega. Za kmeta je življenje v hribih mnogo težje kakor v dolini. Vendar ti ljudje pogumno prenešajo bremena usode.«

Losanni ni bilo prav nič po volji, da bi poslušal pridigo podeželskega župnika. Nameraval ga je prekiniti, pa se je v hipu odločil, da bo poskusil zlepa. Zato je rekel:

»Mislite, da smo mi breme usode?«

»Nisem rekel, da ste vi. Usoda je že življenje v

izrednih razmerah, v okolju, kjer je narava zelo skopa.«

»Dobro. Verjamem vam, da je to, kar pravite, resnica. Toda imamo podatke, da so v vaši fari ljudje, ki so nezadovoljni z zgodovinsko priložnostjo, da se priključijo višji kulturi. V deželi se pripravljajo upor. Prevratniki nastavljajo bombe! Izgrajujejo zakone! Vse to vodi v nesrečo! Vi ste duhovnik, predstavnik cerkve, ki sloni na politiki Vatikana. Vaše sodelovanje z nami je v interesu cerkve in je zato obvezno.«

V župniku Sirku se je nabiral srd. Rad bi bil izbruhnil kot voda za jezom. Vendar se je potajil pod masko potrpežljive ponižnosti.

»Moram vaš razočarani, gospod. Nič takšnega ni v naši vasi, na kar namigavate. Ničesar proti božjim in proti posvetnim zakonom!«

Policijski uradnik se je zaničljivo namrdnil.

»Niste iskreni! Ne pred mano ne pred bogom! Imamo informacije o protitalijanskem razpoloženju v Bečanovi gostilni — tam kmetje prepevajo hujšakaške slovenske pesmi in se hvalijo, kako so nekoč pogнали oddelek naše vojske v dolino. Od take miselnosti do organizacije TIGR pa je en sam korak!«

»O moj bog!« se je župnik prijel za glavo. »Kam pripelje človeška nevednost! V teh krajih so si ljudje vedno lajšali življenje s pesmijo. Ne morejo peti italijanskih pesmi, če jih ne znajo! Čeprav ne hodim v gostilno, sem prepričan, da so informacije, ki ste jih prejeli, netočne!«

Losanna ga je ostro motril, potem pa je rekel:

»No ja, to, kar sem vam očital, ni tako velik greh! Povedal sem vam zato, da boste na svoje ovce gledali drugače! Poslušajte me: če hočete pomagati svojim faranom in jih reševati pred nepredvidenimi težavami, pričakujemo, da boste prvi sodelovali z nami. Mi prinašamo tem ljudem in vsi pokrajini blaginjo in lepšo prihodnost...«

»Gospod komisar, saj sodelujem! Ljudi učim, naj spoštujejo posvetne zakone, in pripravljam jih na posmrtno življenje...«

Po treh tednih priprav v Ciudad Mexico Francesco Moser svetovni rekorder v enourni vožnji 12 let stari Merckxov rekord je potolkel za skoraj poldruhi kilometer

CIUDAD MEXICO — »Spočetka nisem hotel verjeti. Resnico pa treba sprejeti. Rekord so pač zato, da jih kdo potolče,« je bil prvi komentar belgijskega asa Eddyja Merckxa, ko je včeraj iz Ciudad Mexica prišla vest, da je Francesco Moser potolkel njegov svetovni rekord v enourni vožnji, ki je gotovo eden najprestižnejših ciljev vsakega kolesarja.

Medtem pa ko je Merckx pred dvajsetimi leti (prav tako v Ciudad Mexico) prehitel dotedanega prvaka Rittjerja le za meter dolžine, je Moser včeraj bil boljši od Merckxa skoraj za kilometer in pol in je prvi v zgodovini tudi šel preko 50 kilometrov.

Moserjev podvig je presenetil vse. Včeraj bi se moral namreč pomeriti na razdalji 20 kilometrov, enourni vožnjo pa naj bi poskusil šele čez nekaj dni. Očitno pa se je Moser počutil v odlični formi, kar je bila tudi posledica izredno skrbnih priprav, v katerih niso pozabili na najmanjšo podrobnost. Moser je bil stalno pod zdravniško kontrolo (tudi med tekom samim), poslužil se je najmodernejše tehnike na kolesarskem področju (znano je, da so njegovo kolo poizkušali celo v vetrovni galeriji).

Razumljivo je po končani vožnji v italijanskem taboru zavladalo nepopisno veselje. Celotno Bearzot, ki je te dni v Mehiki, se ni mogel premagati in ko se je Moser približeval cilju, ni zdržal na tribuni, pognal se je k progi in silovito spodbujal kolesarja.

Moser ima 32 let, v bistvu je proti koncu kariere (ali celo ob koncu, če se bo sedaj umaknil) in zato je malokdo verjel, da bo uspel, začeti z Mercksom, ki je pravil, da se je kolesar iz Trevisa prepozno odločil za tako zahtevno nalogo. A Moser je vendarle uspel, predvsem zaradi svoje trdnosti volje: »Nisem se odrekel pomoči kompjuterja in njegovih računov,« je dejal »vendar kompjuter ne pritiska na pedale.«

Moser je po uspešnem poskusu izjavil, da bo v ponedeljek svoj rekord poskusil še izboljšati.

Ob koncu bi še omenili mnenje enega bivših velikih kolesarjev, Bar-

talija: »Moser je izreden,« je dejal, »vendar veličina Merckxa ostane nedotaknjena. Danes so drugi časi, drugačni pripomočki, drugačna kolesa...«

ZGODOVINA SVETOVNEGA REKORDA	
35,325	Desgranges (Fr.) — Pariz 1893
38,220	Dubois (Fr.) — Pariz 1894
39,240	Den Fynde (Bel.) — Vincennes 1887
40,781	Hamilton (ZDA) — Denver 1898
41,110	Petit - Breton (Fr.) — Pariz 1905
41,520	Berthet (Fr.) — Pariz 1907
42,360	Egg (Švi.) — Pariz 1912
42,306	Weise (Nemčija) — Berlin 1913
42,741	Berthet (Fr.) — Pariz 1913
42,525	Egg (Fr.) — Pariz 1913

43,775	Berthet (Fr.) — Pariz 1913
44,247	Egg (Švi.) — Pariz 1914
44,777	Richard (Fr.) — St. Trond 1933
45,090	Olmo (It.) — Milan 1935
45,325	Richard (Fr.) — Milan 1936
45,485	Slaats (Niz.) — Milan 1937
45,796	Archambaud (Fr.) — Milan 1937
45,848	Coppi (It.) — Milan 1942
46,159	Anquetil (Fr.) — Milan 1956
46,394	Baldini (It.) — Milan 1956
46,923	Riviere (Fr.) — Milan 1957
47,346	Riviere (Fr.) — Milan 1958
48,093	Bracke (Bel.) — Rim 1967
49,431	Ritter (Dan.) — Ciudad Mexico 1968
49,432	Merckx (Bel.) — Ciudad Mexico 1972
50,809	Moser (It.) — Ciudad Mexico 1984

Na včerajšnji tiskovni konferenci v Rimu Sarajevo pripravljeno na olimpijske igre Rekordno število prijavljenih držav - Kar 6.000 novinarjev

RIM — Do začetka sarajevskih olimpijskih iger manjka nekaj manj kot tri tedne in povsem naravno je, da si organizatorji sedaj prizadevajo, da bi pozele te igre čimveč uspeha.

Ta prizadevanja so prišla do izraza na tiskovni konferenci, ki jo je organizacijski odbor sarajevskih iger priredil včeraj v Rimu. Tu je voditelj tiskovnega urada sarajevskih iger Pavle Lukač spregovoril o dosežkih pripravah — prikazali so tudi film o sarajevskih olimpijskih strukturah — in prizadevanjih, da bi bile igre čim uspešnejše. Dejal je, da bo Sarajevo sprejelo svoje goste v skladu z jugoslovansko tradicionalno gostoljubnostjo in da je že vse nared: preuredili so nekatere hotele in zagotovili dovolj kvalitetnih storitev, katere bo nadziralo tristo tržnih inšpektorjev. Obnovili so letališče, tako da je zagotovljeno pristajanje letal tudi v sorazmerno slabih vremenskih razmerah, za lokalne prevoze iz mesta, oziroma olimpijskega naselja na kraje tekmovalj pa so najeli tisoč avtobusov.

Lukač je nadalje dejal, da se je doslej za sodelovanje na sarajevskih igrah prijavilo 47 držav, kar je rekord v zgodovini zimskih olimpijskih iger. Tekmovanjem pa bo sledilo kar šest tisoč novinarjev, od

katerih je dva tisoč že prispelo v Sarajevo. Jugoslovanska televizija je zagotovila 135 ur prenosov, ki jih bodo oddajala televizijska omrežja skoraj po vsem svetu. Kar pa zadeva stroške za olimpijske igre, je Lukač dejal, da leti znašajo 135 milijonov dolarjev, od katerih so 85 odstotkov že krili z marketingom, reklamo, predprodajo vstopnic in prodajo televizijskih prenosov.

Zadnje vprašanje pa zadeva sneg. Lukač je dejal, da je snega dovolj, da pa so vsekakor pripravili naprave za umetni sneg. Hudomušno je še dodal, da bosanski kmetje pravijo, da ni nobenega strahu, kajti vedenje ptic in drugih živali kaže na zelo sneženo zimo.

Včerajšnja tiskovna konferenca je odprl jugoslovanski veleposlanik v Rimu Marko Kosin, ki je med drugim izrazil želje »azurrom« za čimvečji uspeh na sarajevskih igrah in dejal, da bo jugoslovansko ljudstvo s pristranostjo spremljalo nastop italijanskih reprezentantov. Pozdrav italijanskega olimpijskega odbora CONI pa je prinesel predsednik Franco Carraro, ki se je med drugim nadse pohvalno izrazil tako o športnih pripravah kot tudi sicer o pripravah za sarajevske igre.

BOJAN BREZIGAR

V pokalu prvakov Uspeh Bancorome in Jollyja

Bancoroma — Makabi Tel Aviv
82:67 (39:29)

BANCOROMA: Wright 20, Sbarra 10, Kea 4, Tombolato 9, Gilardi 20, Polesello 12, Solfrini 5, Bertolotti 2. MAKABI TEL AVIV: Lassofoff 8, Aroesti 8, Perry 20, Berkowitz 16, Kadman, Silver 6, Hershkovitz 1, Brickowski 8.

SODNIKA: Gregory (ZRN) in Horvath (Madž.). PON: Kea (23), Polesello (31). GLEDALCEV: 5.600.

RIM — Srečanje je bilo izredno nervozno, tako da o kakšni posebni kvaliteti ne moremo govoriti, prav nasprotno. To najbolje dokazuje odstotek pri metih obeh ekip, ki je naravnost katastrofalen: 32:73 za Bancoromo in 29:71 za Makabi.

Edina svetla točka za rimsko peterko je to, da je s povratkom Wrighta spet našla svojo hitro igro z značilnim protinapadom. Prav Wright je bil skupaj s Polesellom in Solfrinjem najboljši na igrišču. Kea si je namreč kaj kmalu nabral štiri osebne napake,

zatem pa je zaradi protestov dobil še tehnično in zanj je bilo tekme konec. Velja pa omeniti, da so Izraelci dopotovali samo v devetih, ker se je dve dni pred odhodom ekipe v Rim Kramer nepričakovano vrnil v Ameriko.

Jollycolombani — Barcelona
64:63 (31:31)

JOLLYCOLOMBANI: Innocentin 11, Bargna 4, Cattini 2, Brewer 5, Riva 30, Marzorati 6, Craft 6.

BARCELONA: Seara 2, Sibilio 26, Solozabal 2, Ansa 3, De La Cruz 2, Starks 10, Davis 10, San Epifanio 8. SODNIKA: Kotlera (ČSSR) in Avališvili (SZ); PM: Jollycolombani 10:17, Barcelona 9:11; PON: San Epifanio (31), Sibilio (31); GLEDALCEV: 5 tisoč.

CANTU' — V osmi minuti drugega polčasa je Jolly že menil, da ima zmago v rokah, saj je vodil s 13 točkami vendar so Španci, pri katerih se je zlasti odlikoval s Sibilio, počasi nadoknadili zamujeno in 1'40" pred krajem izenačili na 62:62. V odločilnih sekundah pa je Jolly za las le prehitel nasprotnika.

LESTVICA: Barcelona, Jollycolombani 6, Bosna in Bancoroma 4, Makabi Tel Aviv in Limoges 2.

5. KOLO: Limoges - Jollycolombani (25. 1.), Bosna - Bancoroma (26. januarja), Barcelona - Makabi (26. januarja).

● PRVI PLAZ KRITIK se je usul na špansko državno nogometno reprezentanco po porazu proti Madžarski (1:0). Ekipo so ozmerjali s pravo »karikatur«, v kateri se je rešil edinole Gordillo.

● ZA PRIJATELJSKO NOGOMETNO TEKMO med Italijo in Mehiko, ki bo 4. februarja v Rimu, bodo določeno število vstopnic brezplačno razdelili med učence in študente, ki niso presegli 16. leta starosti.

● KO JE VČERAJ RAZLAGAL vzroke svojega odhoda, Interjev predsednik Ivanoe Fraizzoli (katerega bo zamenjal dosedanji podpredsednik Pellegrini) ni mogel skriti solza. Dejal je, da so se časi preveč spremenili in da jim ni kos: tudi finančno, je pristavil, ne more več zadostiti Interjevimi ambicijam.

V PRVENSTVU DEČKOV

Borovci osvojili končno 4. mesto

Bor — Volley Duke 80 3:0
(15:7, 15:7, 15:6)

BOR: Starc, Meton, Jablanšček, Italiano, Sedmak, Košuta in Gombač.

V zadnjem kolu prvenstva dečkov so mladi borovci prepričljivo premagali svojega nasprotnika, pokazali pa so tudi dokaj zrelo igro, saj je bilo na njihovi strani mreže res malo napak, medtem ko je Volley Duke grešil kot za stavo. S to zmago so borovci osvojili končno 4. mesto, lahko pa bi se bili uvrstili še boljše. Vsekakor je bilo prvenstvo dobra šola za prihodnje leto, ko bodo v enaki sestavi igrali v isti konkurenci. In prav gotovo velja, da prihodnje leto ne bodo odigrali podrejene vloge.

Naš prapor — Val 0:3 (2, 2, 5)

1. MOŠKA DIVIZIJA

Naš prapor — Mossa 3:1 (3, 6, —9, 11)

Danes igra za vas

Dorče Okretič

Dorče Okretič je prava duša košarkarske sekcije Bora. V prejšnjih sezonah se je ukvarjal tudi s trenerskim poslom, letos pa je vse svoje sile usmeril predvsem v organizacijo številnih Borovih ekip, ki tekmujejo v raznih prvenstvih. To je delo, ki je večkrat zelo nevhvalno in daje bolj malo zadovoljenj. Okretič pa se ga je lotil z velikim navdušenjem in zanj značilno požrtvovalnostjo. Prejšnji teden je Zdravko Skupek pravilno zadel deset rezultatov.

Avellino - Ascoli	1 X 2
Catania - Udinese	X 2
Fiorentina - Torino	1 X 2
Genoa - Napoli	1 X
Inter - Lazio	1
Juventus - Pisa	1
Roma - Sampdoria	1 X
Verona - Milan	1 X
Arezzo - Cagliari	1
Lecce - Pescara	X
Sambenedet. - Atalanta	2
Brescia - Vicenza	X
V. Senegallia - Monopoli	X

V prijateljski tekmi

Meblo iztrgal set Partizanu

Meblo — Partizan Sremski
Karlovci 1:3 (13:15, 5:15,
16:14, 8:15)

MEBLO: Kus, Lija in Grazia Legiša, Cergol, Klemše, Maver, Antoni. PARTIZAN: Obradović, R. in L. Matković, Minčić, Grahovac, Stanić, Grbić, Gajić in Džolović.

V sinočnji prijateljski odbojarski tekmi v Nabrežini je jugoslovanski prvligaš Partizan iz Sremskih Karlovcev brez večjih težav premagal Meblo. Bila je to tekma na precej nizki tehnični ravni, saj sta oba trenerja veliko spreminjala postavbo in uigravala ekipo, poleg tega pa se igralke niso pretirano potrudile, da bi zaigrale na dostojni višini.

Gostje se te dni nudijo na pripravah v Medulinu pri Pulju, kajti jugoslovansko prvligaško prvenstvo je prekinjeno in vadijo v glavnem telesno kondicijo in so torej nekoliko

utrjene in tako niso mogle prikazati svoje običajne igre.

Meblo, ki bo spet nastopil v prvenstvu 2. lige šele 4. februarja, je tokrat bil brez Vide Legiša in Kraljeve in lahko rečemo, da je precej razočaran, saj bi proti renomiranim nasprotnicam lahko tudi pokazal nekaj več volje do zmage.

● VSO ENAJSTERICO BORGIA PI-NETA (amaterji iz Abrucov) so izključili kar za mesec dni, ker se je sprla z nasprotnimi navijači. Sodnik je čakal trinajst minut, da se pretep unese, ker pa igralcev še vedno ni bilo na pravokotnik, je tekmo prekinil.

● SVETOVNI PRVAK V SREDNJI TEŽI, Američan Marvin Hagler, se bo marca pomeril z izzivalcem, Juanom Domingom Roldanom iz Argentine.

Sovjeti v vseh disciplinah v Sarajevu

MOSKVA — Sovjetska zveza se je odločila, da bo na bližnjih zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu prvič nastopila v vseh disciplinah. Vest je na včerajšnji tiskovni konferenci v Moskvi sporočil predsednik odbora za šport Marat Gramov, ki je še dejal, da bo v Jugoslavijo odpotovalo 120 - 125 tekmovalcev. Med njimi bo osem olimpijskih prvakov ter 34 svetovnih prvakov. Poimenskega seznama pa za sedaj niso še sporočili.

Če hladne vojne v zimskem Sarajevu ne bo občutiti pa istega ne moremo trditi za poletne igre v Los Angelesu. Gramov je namreč pojasnil, da zaradi vmešavanja ameriškega državnega departmaja v dogovore z ameriškim olimpijskim odborom se niso še odločili o nastopu v Los Angelesu. To bodo naredili maja, ko zapade zadnji rok.

Družina L. Davida namerava na sodišče

SAINT VINCENT — Družina Leonarda Davida, nesrečnega italijanskega smučarja, ki je že skoraj štiri leta v nezvesti zaradi padca na tekmovalni v Lake Placidu, namerava tožiti italijanski olimpijski odbor in odgovorno osebo italijanske smučarske reprezentance zaradi moralne in materialne škode, ki jo je zaradi tega utrpela. Po mnenju družine David so Leonarda poslali na tekmovalje, čeprav si še ni povsem opomogel od nekega padca. Italijanska smučarska zveza je vse stroške zdravljenja povrnila do leta 1980, odtlej pa je vse na ramenih družine.

Tudi naši v ospredju tržaškega športa

Na nagrajevanju najboljših tržaških športnikov, ki so se uveljavili v državnem in mednarodnem merilu, so priznanja prejeli (od leve proti desni) tudi Gorazd Pučnik (Bor atletika), Pavel Križmančič (streljanje) in Samo Kokorovec (Polet koltakanje)

Zelo veliko zanimanje za plavalni tečaj ŠŠT

Športna šola Trst je tudi letos organizirala — v okviru svojih dejavnosti — plavalni tečaj za osnovnošolce, ki se odvija v pokritem bazenu na Alturi. Odziv otrok je bil izredno dober, saj obiskuje tečaj, ki poteka pod strokovnim vodstvom plavalnega učitelja Rastka Bradaške, skoraj 40 dečkov in deklic. Ker se je vadba začela že oktobra in traja tečaj štiri mesece, bi se moral v kratkem že zaključiti, vendar so otroci nad svojimi plavalnimi lekcijami tako navdušeni, da je morala Športna šola vadbo podaljšati še za dva meseca.

Vsi plavalci so zabeležili zelo dober napredek, nekateri med njimi pa so tudi zelo nadarjeni za to panogo in zato bi morda ne bila odveč zamisel, da bi polagoma iz jedra, ki ga sestavljajo ti mali tečajniki, razvili tudi tekmovalno skupino in tako obogatili možnosti za telesnokulturno udejstvovanje naših najmlajših. Skoraj anahronistično je namreč, da zamejski Primorci, ki smo razvili že toliko panog, nimamo nobenega plavalnega društva, čeprav živimo tik ob morju (imamo pa kar več smučarskih društev, čeprav živimo razmeroma daleč od snega).

Ker je zanimanje za pouk plavanja tudi med drugimi mladimi tržaškimi Slovenci, ki se prvega tečaja niso mogli doslej udeležiti, dokaj veliko,

razpisuje Športna šola Trst za osnovnošolce še en tečaj, ki se bo začel v začetku februarja in bi tudi trajal štiri mesece. Starši, ki želijo prijaviti svoje otroke v ta tečaj, lahko to store osebno ali v ponedeljek, torek in sredo po telefonu (51377 - stadion »1. maj«) od 19. do 20. ure, kjer dobijo tudi vse informacije.

Naj ob tej priložnosti omenimo, da bo Športna šola Trst letos zelo verjetno vključila plavalno tekmovanje tudi v okvir osnovnošolske olimpiade.

NA SLALOMU V TRBIŽU

Tudi naši smučarji

V Predelu bi moral biti v nedeljo moški in ženski smuk za kategoriji dečkov in naraščajnikov, vendar so tekmovalne odločili, ker je proga predelena in nevarna, saj je poznavalcem znana zaradi številnih hudih nesreč. Namesto smuka bo tako slalom v Trbižu, ki se ga bodo udeležili tudi naši smučarji. Naši tekmovalci niso slalom namenili posebno veliko treninga, zato bodo na tekmovalstvu nastopili predvsem zato, da si naberejo izkušnje za bodoče nastope. Zavedati pa se morajo, da poleg pripravljenosti zahteva slalom tudi mnogo previdnosti in seveda nekaj sreče. (A. Pangos)

Pred pričetkom drugega dela ženske odbojbarske B lige Velika izenačenost v 1. podskupini CUS Padova favorit za napredovanje - Viaggi Leonardi preseneča

Prvi del odbojbarskega prvenstva ženske B lige je končan. Igralke, trenerji in tehnično vodstvo vseh šestek imajo sedaj 20-dnevni premor, da se najbolje pripravijo za drugi del prvenstva, ko bo šlo zares. To velja za ekipe, ki se bodo potegovala za kakovostni skok v A-2 ligo, kot tudi za ekipe, ki si bodo morale šele zagotoviti obstanek. Našo odbojbarsko javnost pa prav gotovo še najbolj zanima skupina za napredovanje, v kateri bo nastopila tudi združena šesterka Mebla.

V skupini za napredovanje bodo igrala naslednje ekipe: Pallavolo Nervesa, Mogliano Veneto, Meblo, CUS Padova, Torrefranca Trento in Viaggi Leonardi Padova. Že po prvem delu lahko mirne duše trdimo, da bo odločilni del boja za točke izredno izenačen. To trditev potrjuje že dejstvo, da so prve tri šesterke v 1. podskupini zbrale v 10 prvenstvenih nastopih 42 točk, v 2. podskupini Mebla pa 40 točk. Vrh tega prav nobena šesterka, tudi tiste, ki so običajne na začetju, niso ostale praznih rok. Meblo je z 12 točkami presegel mejo 50 odstotkov, se pravi, da je bila njegova pot uspešna.

Tokrat bomo nekaj več zapisali o prvih treh ekipah iz 1. podskupine in sicer: CUS Padova, Torrefranca Trento in Viaggi Leonardi Padova.

CUS PADOVA

Ta šesterka že nekaj let nastopa v tej konkurenci. V zadnjih dveh sezonah se je dokopala do kvalifikacij za napredovanje v A-2 ligo, a je bila obakrat izločena. Ekipo sestavljajo razmeroma visoke igralke, ki se odlikujejo v bloku (ta je res dober) in napadu. CUS igra nekoliko slabše v obrambi, kar je značilno za odbojkarice visoke rasti. Dobri poznavalci B lige pravijo, da je CUS prvi favorit za napredovanje. Omeniti velja, da za padovsko ekipo igra tudi Tržačanka (bivša Brežanka in borovka) Elizabeta Nacinovi.

TORREFRANCA TRENTO

Ekipo je prav gotovo najprijetnejše presenečenje drugoligaškega prvenstva.

TAKO V MEDSEBOJNIH SREČANJH

IZIDI

Leonardi - Torrefranca 2:3; CUS Padova - Torrefranca 3:2; CUS Padova - Leonardi 3:0; Torrefranca - Leonardi 1:3; Torrefranca - CUS Padova 3:0; Leonardi - CUS Padova 3:1.

LESTVICA

Torrefranca TN	4	2	2	9:8	4
Leonardi PD	4	2	2	8:8	4
CUS Padova	4	2	2	7:8	4

stva, saj je kot novinec osvojila v svoji skupini odlično drugo mesto. Ekipe se odlikuje kot odlična celota, predvsem z izredno zagrizeno in seveda učinkovito obrambo. Nekoliko slabše so odbojkarice iz Trenta v bloku in napadu. Nekateri celo trdijo, da so praktično že dosegle tisto, kar je bil njihov letošnji cilj, se pravi obstanek v B ligi. S tem pa še ni rečeno, da ne bodo v drugem delu poskrbele še za kako presenečenje, ker resnično nimajo kaj izgubiti. Še posebej nevarne bodo na domačem igrišču.

TREGAROFANI VIAGGI LEONARDI

To šesterko sta letos okrepili igralci iz Novente Vicentine, ki sta nastopali v A-1 ligi. Začetek prvenstva je bil za igralke iz Padove pravi polom. Prvo zmago so namreč izbojevale šele v zadnjem kolu prvega dela prvenstva in za nameček še z zadnjim na končni lestvici podskupine, Pallavolo Volta.

V povratnem delu pa je Viaggi Leonardi igral kot preroben, saj v nadaljevanju ni izgubil niti ene tekme in si je v zadnjem hipu priboril tretje mesto. Odbojkarice so se odlično uigrale in ujele. Bo tako tudi v drugem delu prvenstva? Tega ni mogoče trditi, a bržkone drži, da bo treba na to šesterko resno računati, ker je že premagala tako CUS kot Torrefranco. (G. F.)

ZAČETNIKI BORA IN KRASA

Koristno srečanje za mlade igralce

Na stadionu »Prvi maj« v Trstu so pred kratkim odigrali prijateljsko srečanje med začetniškima namiznotenškima vrstama Krasa in Bora, ki nastopata letos pod imenom »Prešeren«. Na štirih mizah so se odvijali zanimivi in zagrizeni boji med našimi igralci. Glede na nizko starost udeležencev je bila prikazana igra kar zadovoljiva, če pomislimo, da so igralci še zelo neizkušeni. Končni izid srečanja je bil 12:12, kar odraža enakovrednost nastopajočih. Glede uspešnosti bi še zlasti pohvalili Igorja Miliča in Jana Budina za Kras, ter Boruta Pertota in Mitjo Rustjo za Bor.

Prijateljska srečanja med zamejskimi društvi nedvomno koristijo za boljše medsebojno spoznanje, sodelovanje in dvigovanje tehnične ravni vseh naših igralcev, zato je upati, da bodo podobna srečanja še prirejali.

Ekipe sta nastopili v naslednjih postavah:

KRAS: Jan Budin, Igor in Marjan Milič in Stefano Sani.

BOR - PREŠEREN: Erika Drioli, Michel in Nataša Grbec, Corrado Kert, Pavel Lippolis, Borut Pertot, Lara Posega in Mitja Rustja.

Naši košarkarji po prvem delu promocijskega prvenstva

V drugem delu bo treba igrati veliko boljše

Glede na napovedi se je še najboljše odrezal Kontovel - Scoglietto razočaral

Bor Radenska (na sliki met Klobasa med sobotno tekmo z Alabardo) je po prvem delu na šestem mestu, a bi glede na igralni kader, s katerim razpolaga, lahko ob koncu računal tudi na višjo uvrstitev

V soboto se je končal prvi del promocijskega prvenstva. Kljub temu da so igralci počivali že med božičnimi prazniki, bo prvo kolo povratnega dela na sporedu šele 4. oziroma 5. februarja. Do takrat bodo namreč odigrali zaostala srečanja tako da bo uvrstitev vsakega moštva res realna. Od naših predstavnikov mora Kontovel še nadoknaditi tekmo z Barcolano. Oglejmo pa si trenutni položaj naših moštev.

Bor Radenska si je po dokaj nerodnem startu nekoliko opomogel in izbojeval sedem zmag, tako da zaseda borovci 6. mesto na razpredelnici. Glede na igralni kader, s katerim Bor razpolaga, bi morala biti uvrstitev košarkarjev Radenske nekoliko višja. Gre pa poudariti, da igrajo borovci prvič s takim moštvom in da so tudi nekateri nerodni spodrsilaji vezani na homogenost in uigranost, ki sta bili predvsem v prvih nastopih nekoliko pomanjkljivi. V drugem delu prvenstva pa pričakujemo od borovcev nekoliko uspešnejšo igro.

Kontovel je doslej dokazal veliko sposobnost reakcije in z zadnjega mesta na lestvici so se Kontovelovi košarkarji povzpeli na 10. mesto, tako da lahko brez strahu pričakujejo začetek povratnega dela prvenstva. Kontovelci so prav v zadnjih nastopih zaigrali veliko bolje in dosegli kar tri zaporedne zmage, kar daje dobro upati za nadaljnji potek lige.

Nasprotno je bilo v Poletovem taboru. Po dobrem in spodbudnem začetku so Openci popustili, tako da so zdrknili na 11. mesto razpredelnice. Godničevi varovanci so izgubili mnogo tekem z majhno razliko. Vsekakor pa morajo v drugem delu prvenstva nujno zaigrati bolje.

Na vrhu razpredelnice vodi Don Bosco z dvema točkama prednosti nad Barcolano. Na 3. mestu pa je zasidrana Alabarda. Presenečata sorazmerno visoka uvrstitev Libertasa in povprečna uvrstitev Stelle Azzurre. Največje razočaranje prvenstva pa je nedvomno Scoglietto, ki tiči na 12. mestu lestvice. (Cancia)

Naše ekipe v odbojbarskih prvenstvih

Drevi v 1. MD derbi Val - Olympia

Tudi v tem tednu so bile v odbojbarski 1. diviziji in mladinskih ligah na Goriškem številne tekme odložene, tako da tedenski pregled ne more odražati pravega razmerja sil. Kljub temu lahko rečemo, da so se naše ekipe dokaj dobro odrezale.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Skupina B

V drugem kolu so odigrali doslej le srečanje med Lucinicom in Našim praporjem. Zmagali so naši igralci. Ostali tekmi so odložili.

IZIDI 2. KOLA

Lucinico - Naš prapor 0:3. Počitek Olympia.

LESTVICA

Naš prapor 4, Val in Libertas Capriva 2, Olympia, Mossa, Lucinico in Libertas GO 0.

PRIHODNJE KOLO

Val - Olympia (drevi ob 19. uri v Štandrežu); Libertas GO - Naš prapor (25. 1. ob 20.15 v Gorici).

Skupina A

Tekmovalje se bo v tej skupini začelo prve dni februarja. Slovenske barve bosta branili Sovodnje in Soča.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Skupina A

Vse kaže, da bi lahko šesterka Sovodnje posegla v boj za prvo mesto

in morda za napredovanje v višjo ligo. Doslej je v obeh slovenskih derbijih požela zanesljivi zmagi.

IZIDI 2. KOLA

Dom Agorest - Sovodnje 0:3. Počitek: Intrepida Mariano.

LESTVICA

Sovodnje 4, Intrepida Mariano 2, Dom Agorest, Soča in Libertas Krmin 0.

PRIHODNJE KOLO

Intrepida - Soča; Libertas Krmin - Sovodnje (jutri ob 17.30 v Krminu). Počitek: Dom Agorest.

Skupina B

Kot kaže, ima glavno besedo v tej skupini tržaški Canon.

IZIDI

Torriana - Italcantieri 3:1, Corridoni - Canon 0:3, Canon - Italcantieri 3:1.

LESTVICA

Volley Canon Tržič 4, Torriana 2, Italcantieri, Farra in Corridoni 0.

DEČKI

Od naših šestek se za višja mesta poteguje le še Olympia. Val in Naš prapor pa igrata le za nabiranje dodatnih izkušenj. Na skupni lestvici premočno vodi tržaški Italcantieri.

IZIDI

Olympia - Val 3:1, Italcantieri -

Lucinico 3:0, Naš prapor - Torriana 0:3; Val - Italcantieri 1:3.

LESTVICA

Italcantieri Tržič 12, Olympia 8, Torriana in Libertas GO 4, Val in Lucinico 2, Naš prapor 0.

PRIHODNJE KOLO

Libertas GO - Naš prapor (jutri ob 17.30 v Gorici); Torriana - Olympia (26. 1. ob 18.30 v Gradišču).

DEKLICE

Začel se je povratni del. Sovodnjeke so v zadnjem nastopu nerodno izgubile z goriškim Libertasom. Vsekakor so dokazale, da napredujejo. Tudi v tem prvenstvu je na čelu lestvice tržaški Canon.

IZIDI

Canon - Grado 3:0, Libertas Krmin - Sovodnje 3:0, Sovodnje - Libertas GO 2:3, Pieris - Libertas Krmin 3:1.

LESTVICA

Volley Canon Tržič 14, Libertas Krmin 12, Corridoni 10, Libertas GO in Italcantieri Tržič 8, Sovodnje in Pieris 4, Grado 0.

PRIHODNJE KOLO

Corridoni - Sovodnje (25. 1. ob 20.30 v Špetru ob Soči); Italcantieri - Sovodnje (28. 1. ob 15.30 v Tržiču).

obvestila

Jadralni klub Čupa

obvešča, da bo 12. redni občni zbor danes, 20. t.m., ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Franciška 20. Dnevni red: otvoritev, poročila odbornikov, pozdravi gostov, diskusija, volitve novih članov v odbor in razno. Vabljeni vsi člani!

ŠD Mladina — smučarski odsek

organizira dne 22. t.m. avtobusni izlet na Elmo v Sesto. Vpisovanje v domu A. Sirk vsaki dan. Odhod avtobusa z Opčin izpred Central bara ob 4.45 in iz Križa izpred spomenika padlim v NOB ob 5. uri.

TPK Sirena

obvešča, da je tajništvo kluba na razpolago članom in prijateljem vsako soboto od 15. do 16. ure.

ŠD Polet

vabi člane na izredni in redni občni zbor, ki bosta v ponedeljek, 30. januarja 1984 v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah. Izredni občni zbor bo v prvem sklicanju ob 19.30, v drugem ob 20. uri, redni občni zbor pa bo ob 20.30. Vse člane vabimo, da se občnih zborov polnoštevilno udeležijo.

Športna šola Trst

sporoča, da sprejema prijave za drugi plavalni tečaj za osnovnošolce, ki

bo trajal od začetka februarja do konca maja. Vse informacije (od 19. do 20. ure) na stadionu »1. maj«, telefon 51377. Prijave bodo sprejemali do srede, 25. januarja.

Kmalu tečaj za sodnike

Kot smo že večkrat poročali se bo v prihodnjih dneh v Gorici začel tečaj za odbojbarske sodnike, ki ga organizira goriška odbojbarska zveza. Zainteresirani se lahko vpišejo na sedežu FIPAV v Gorici (Largo Culiat 2, telefon 83073) vsak dan od 17.30 do 19.30. Tečaja se lahko udeležijo moški in ženske, ki so dopolnili 16. leto starosti.

SNEŽNE RAZMERE

Forni di Sopra 40 - 120; Ravascletto 30 - 160; Trbiž 40 - 80; Piancavallo 70 - 170; Nevejsko sedlo 65 - 190; Claut 20; Matajur 10 - 60; Prato Carnico: Osteau 10 - 20; Pra di Bosco 70 - 140; Sauris 40 - 60; Sedlo Chianzutan 30 - 60; Valdajer 40 - 80; Ampezzo 30 - 60; Mariborsko Pohorje 50; Rogla 100; Mežica 25 - 45; Golte 70 - 80; Velika planina 70 - 75; Krvavec 70; Zelenica 40 - 140; Kranjska gora 30 - 50; Vogel 160; Kobla 15 - 80; Zatrnik 20 - 30; Cerčno 30; Kanin 130 - 200.

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir - V SFRJ številka 15,00 din, naročnina za zasebnike mesečno 180,00, letno 1.800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250,00, letno 2.500,00 din

Poslani tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 39.000. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski dnevnik

20. januarja 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270

GORICA Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD Stretto De Rubels 20

Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Zakaj je bila doslej neučinkovita reforma italijanskega zdravstva

RIM — Čez redkokatero javno službo je v Italiji slišati toliko pritožb kot čez nefunkcionalnost zdravstvenih storitev. Težave in probleme, ki so že dolgo let prisotni v italijanski družbi, bi morala omiliti, če že ne povsem rešiti, zdravstvena reforma, ki je začela veljati pred nekaj leti, vse kaže pa, da se je ob reformi cena zdravstva zvečala, storitve pa poslabšale. Ob tolikih razpravah o zdravstvu, ki so bile na najrazličnejših ravneh, je tudi komisija za zdravstvo v senatu sklenila, da preveri učinkovitost in izvajanje reforme, ki bi bila morala, vsaj v namenih, dvigniti Italijo na raven najbolj razvitih držav.

O uspehih oziroma o težavah reforme so včeraj v senato govorili predstavniki Vsedržavnega sveta za delo CNEL. Predsednik te ustanove Bruno Storti je v svojem izjavljanju naglasil, kakšne težave so uresničevanju reforme pozročile nedoslednosti kot so pomanjkanje koordinacije med deželami, neenoten stalež zdravstvenega osebja in predvsem dejstvo, da ob reformi zdravstva ni bilo reformirano tudi ministrstvo za zdravstvo. V nadaljevanju je Storti navedel tudi vrsto pobud, ki jih nje-

gova ustanova namerava uresničiti na področju zdravstva.

Svetovalec CNEL Coppini je podčrtal zlasti organizacijsko zmedo krajevnih zdravstvenih enot, ki so v nekaterih aspektih odvisne od dežele, po drugih od občin. Naglasil je tudi, da je bilo zmotno črtati nekatere postavke proračuna namesto da bi stremeli za večjimi prihodki, pri tem pa poudaril neumestnost uvedbe »tiketa« na zdravila.

Svetovalec Coppa pa je s svoje strani opozoril na postopno sektorizacijo in členitev enotnega procesa zdravstvene reforme, ki jo sedaj urejuje kar pet zakonov: finančni zakon, zakon o načrtovanju, pravilnik le-tega zakona, usklajevalne in načrtovalne odredbe vlade in načrti samih dežel. Pri tem pa je treba še dodati, da so vlade, ki so to členitev uresničevale, doživele vrsto kriz in tudi parlament je bil predčasno na novo izvoljen.

Kako bi ob vsem navedenem, ki pa zaobjema le del pomanjkljivosti, lahko učinkovito reformirali zdravstvo, je seveda prava uganka. Odgovor ni mogoč, težave, ki iz tega izhajajo, pa plačujejo državljani na lastni koži...

Okrvavljene roke bankirja Sindone

NEW YORK — Na razpravi o zahtevi Italije po izročitvi bankirja Michela Sindone je obtožba prvič povedala, da je Sindona, ki prestaja zaporno kazen zaradi stečaja Franklin Bank v ZDA, vedel, da so zaradi ustrahovalnih namenov na odveta Gorgia Ambrosolija pripravljali atentat, s katerim so nameravali odvrniti od raziskav, ki jih je po naročilu sodstva ZDA opravljal o Sindonovih bančnih in finančnih operacijah. Zavrnil pa je (Sindona), da bi vedel za Ambrosolijevo smrt.

To vest je Sindonov sin Nino povedal pisatelju Luigi Fonzu za njegovo knjigo Bančnik svetega Petra. Po številnih telefonskih grožnjah so Ambrosolija dejansko ubili 11. julija.

SZ bi kupila hišo v Bernu kjer je živel Lenin, toda...

ZENEVA — Hiša, kjer je Vladimir Iljič Lenin, oče sovjetske domovine in ustanovitelj prve socialistične države na svetu stanoval v času izgnanstva, povzroča skrb svicarskim oblastem, predvsem pa mestni upravi v Bernu. Kakor piše ženevski dnevnik La Suisse, bi Sovjetska zveza poslopje, kjer je živel Lenin, rada odkupila in ga spremenila v muzej in kraj shajanja. Lastnik poslopja je pripravljen skleniti kupoprodajno pogodbo s sovjetsko državo, švicarska zvezna oblast pa mu nasprotuje, ker se boji, da bi SZ v tej zgradbi ustvarila svoj »generalni štab« in nevarno vojnisko središče.

Petnadstropno poslopje, v katerem je Lenin stanoval od septembra 1904 do oktobra 1905, stoji v Bernu, Rue Des Plantapourrets in je označeno s številko tri. Po enomesečnem bivanju v Secheronu se je Lenin kasneje preselil v Chemin Du Foyer, v hišo, ki so jo že pred časom porušili.

Včasih je bila na hiši marmornata spominska plošča, ki pa so jo sovjetske oblasti zamenjale z bronasto, ker je bila marmornata pogosto popackana in razbita.

O celotnem vprašanju zvezne oblasti previdno molčijo. Lastnik poslopja, ki zatrjuje, da je daleč od komunističnih misli in ki priznava, da razume željo SZ, da bi počastila »očeta domovine«, pa je prav zaradi nasprotovanja oblasti pesimist o možnostih prodaje ali oddaje hiše v najem moskovski vladi.

Napoveduje poletje

Čeprav zima vklepa Evropo v svoj ledeni objem, modni kreatorji že mislijo na poletje. In tako so v Londonu predstavili v teh dneh model, ki naj bi kraljeval na britanskih plažah (Telefoto AP)

Zadeva Kiessling: eden najbolj pikantnih nemških škandalov

BONN — Zvezna republika Nemčija ima že nekaj tednov enega izmed najbolj pikantnih škandalov, ki je toliko večji, ker zadeva vojsko. Ker doslej o njem v našem listu nismo še pisali, je prav, da predstavimo scenarij in igralce. Zgodilo se je namreč, da je zahodnonemški obrambni minister Manfred Woerner tri mesece pred rokom upokojil nemškega oficirja z najvišjim činom, generala bundeswehra Guenterja Kiesslinga, češ da je bil kot homoseksualec izpostavljen možnemu izsiljevanju in zato nezanesljiv za nemško in tudi zahodnoevropsko varnost, kajti Kiessling je bil tudi namestnik komandanta natovske vojske, ameri-

škega generala Rogerja, se pravi, da je zavzemal zelo visok položaj.

Obrambni minister je Kiesslinga odpustil na podlagi »dokazov«, ki jih je CIA posredovala nemški vojaški protiočveščevalni službi, po katerih naj bi sedaj upokojeni general v Kölnu obiskoval lokale, kjer se shajajo »drugačni« moški.

Kiesslingov odvetnik je javno zahteval od obrambnega ministra, naj prinese dokaze za svoje trditve, da bi jih lahko zavrnili. Sedanji dokazi pa so tako megleni in neotipljivi, da obramba na njih ne more graditi.

Medtem se je zvedelo, da se fotografije in drugo gradivo, ki je uperjeno proti Kiesslingu, nanašajo na

njegovega dvojnika. Zadeva je zasmerjala, ko je kölnski Express objavil vest, da so policijski agenti ponujali profesionalnim homoseksualcem po 20.000 mark, če pričajo proti Kiesslingu in izjavijo, da so imeli odnose z njim.

Poprejšnji obrambni minister, socialdemokrat Hans Apel in Kiesslingov prednik v poveljstvu NATO Gerd Schmuckle sta dejala, da bi moral obrambni minister informacije protiočveščevalne službe previdneje jemati in da po drugi strani ta minister ni nič dal na častno besedo, ki jo je s tem v zvezi Kiessling dal že v septembru, namreč, da ni homoseksualec. Woerner bi moral vedeti,

da visoki oficir svoje častne besede ne vrže tjavendano. Če je tako, bodo vojaki upravičeno postali nezaupljivi do politikov.

Celotna zadeva pa pričanja postajati zanimivejša, če vemo, da med Kiesslingom in njegovim nadrejenim ameriškim natovskim poveljnikom ni tekla dobra kri, kakor ni tekla dobra kri s prejšnjim (nemškim) namestnikom, kajti, tako trdijo dobro obveščeni viri. Rogers se z nemškimi oficirji nikakor ni mogel ujeti. Ob takšnih ozadjih je popa'noma naravno, ča je hotel Bernard Rogers odstraniti Kiesslinga in da mu je pri tem CIA ponudila dobre usluge. Nemški obrambni minister pa je kot do-

ber vazal gospodarjevo navodilo tako dobesedno razumel, da sploh ni počakal na normalno Kiesslingovo upokojitev 1. marca letos, ampak ga je upokojil že 1. septembra lani.

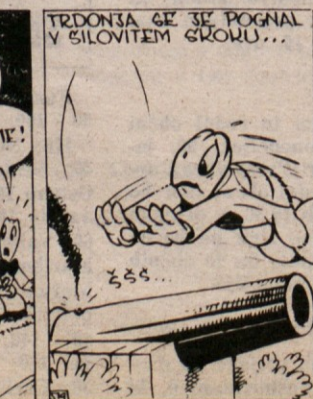
Zadeva ima svoj odmev tudi v parlamentarnih krogih. Obrambna komisija bundestaga je obravnavala primer Kiessling, vendar je sejo preložila v pričakovanju izida seje parlamentarne nadzorne komisije o vloži protiočveščevalne službe. Delo nadzorne komisije, ki jo sestavljajo predstavniki večinskih in opozicijskih strank, poteka zavita v popoln molk.

V takšnih okoliščinah utegne postati afera Kiessling veliko bolj neprijetna za vlado kot za njega.

Miki Muster:

Gusarji

(64.)

Šoferske nezgode

ZENEVA — Ne bodi preveč uslužen. To bi lahko bil zaključek epizode, katere protagonist je bil neki švicarski voznik. Uslužni možakar je namreč sklenil, da bo nesel prijatelju ključ, ki ga je bil le-ta pozabil pri njem. Pri tem pa je na poledenem cestišču izgubil oblast nad vozilom, treščil najprej v obcestno brizgalno in se nato zakotalil z avtom vred v jarek, ki so ga kopali ob tramvajski progi. Voznik, ki se je sicer rešil brez praske iz skrotovirne pločvine, ni le uničil brizgalne in avta, pač pa poškodoval tudi dragocene elektronske naprave, ki so jih nameščali ob tramvajski progi. In smola je hotela, da je še silni curek iz brizgalne opravil svoje. Škode je bilo tako vsega skupaj za okroglih 230 milijonov lir...

Prav toliko škode, pa čeprav v drugačnih okoliščinah, je povzročil včeraj vinjen nemški voznik na avtocesti Adriatica pri Aquili. Možakar je namreč v pijanosti izgubil oblast nad tovornjakom, uničil 15 km varnostne pregrade, dva avtomobila in pri tem še grdo zdelal tudi svoj kamion. O tem, da sta alkohol in vožnja težko združljiva brata, pa bo sedaj lahko dalj časa modroval v zaporu.

15 milijonov za ženo

TRENTO — Aldo Giovannini, 27-letni postaven Tridentinec je včeraj ponudil 15 milijonov lir nagrade tistemu, ki bi mu uspešno pomagal pri iskanju žene, Germane Degasper, ki je skrivnostno izginila pred poldrugim letom. Kljub pozivu, ki naj bi dokazoval njegovo nedolžnost, pa je bil Giovannini obsojen na sedem let zaporne kazni zaradi nenamernega umora in utajitve ženininega trupa.

Zadeva, v katero je vpleten Giovannini, je bruhnila na dan 26. aprila 1982, ko je možakar prijavil policiji, da je žena izginila. Nekaj dni pozneje so ga agenti aretirali z obtožbo umora, porotno sodišče pa ga je oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov. Giovannini, ki je vselej trdil, da je nedolžen, je menil, da se je nekako izmazal iz zagate, sedaj pa so ga prizivni sodniki spoznali za krivega, čeravno so obtožbo namernega umora spremenili v nenamerni zločin. Pri razsodbi ponudba nagrade sodnikom ni omečila srca. Vprašanje je sedaj, kakšnega mnenja bo kasacija, na katero se je mladi Tridentinec obrnil.